

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2025/26:15

Fredagen den 28 november

§ 1 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor

Socialminister Jakob Forssmed

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 20 juni 2025

Återrapport från informellt ministermöte den 15–16 september 2025
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 1–2 december 2025

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9 och vi förklarar dagens sammanträde med EU-nämnden öppnat.

Vi välkomnar socialminister Jakob Forssmed med medarbetare. Vi har att se fram emot två återrapporter samt information och samråd inför mötet den 1–2 december. Vi börjar med återrapporterna.

Anf. 2 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru ordförande! Trevligt att vara tillbaka i nämnden!

Den 19–20 juni hölls ett formellt rådsmöte för EU:s arbetsmarknads-, social- och hälsoministrar. Acko Ankarberg Johansson deltog under mötets andra dag då hälsofrågorna avhandlades. Nämnden har fått en skriftlig återrapport från mötet, men jag svarar förstås gärna på frågor från ledamöterna.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ser inte att någon vill ställa frågor angående informationen. Jag ger därför socialministern åter ordet för en återrapport.

Anf. 4 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Den 15–16 september hölls ett informellt hälsoministermöte i Köpenhamn. Nämnden har även i detta fall fått en skriftlig rapport, men jag svarar gärna på frågor.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi är nöjda så och tackar för informationen. Vi går över till information och samråd inför möte i rådet den 1–2 december 2025. Vi börjar med

Anf. 6 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru ordförande! Kommissionen presenterade den 11 mars ett förslag till förordning för att stärka försörjningstryggheten och tillgängligheten inom EU för kritiska läkemedel. Syftet med förslaget är att skydda människors hälsa genom att uppmuntra till en diversifiering av leveranskedjan och främja läkemedelstillverkningen i EU för kritiska läkemedel, det vill säga läkemedel för vilka otillräcklig tillgång leder till allvarlig skada eller risk för allvarlig skada för patienter.

Förslaget har förhandlats under det danska ordförandeskapet, och vid mötet i Coreper den 14 november nådde medlemsstaterna en kompromiss. Förhandlingarna har varit tuffa, men det danska ordförandeskapet har varit lyhört under processen. Vi är nöjda med hur kompromissen har landat.

Regeringen är särskilt nöjd med att medlemsstaterna för att stärka samarbetet kring försörjning av kritiska läkemedel i Europa har fått en plattform där man bland annat ska utbyta information om nationella regler för lagerhållning. Regeringen har också fått igenom ökad flexibilitet och att man har styrt bort från alltför bindande upphandlingsregler för kritiska läkemedel. Vid rådsmötet väntas rådet anta en allmän riktlinje.

Jag går nu över till att samråda om regeringens förslag till ståndpunkt.

Regeringen avser att ställa sig bakom ett antagande av ordförandeskapets förslag på kompromiss till allmän riktlinje. Regeringens förslag till ståndpunkt återfinns i sin helhet i det underlag som delats med ledamöterna inför sammanträdet.

Anf. 7 ANNA VIKSTRÖM (S):

Jag tackar socialministern för informationen.

Jag hörde att regeringen är nöjd med vad man åstadkommit och med vissa resultat i förhandlingen. Jag har en fråga angående det. Var regeringen tvungen att kompromissa bort några av de områden som man hade överlagt om? Finns det någon rapport om detta?

Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Min fråga gäller kritiska läkemedel som sådana. Jag har förstått att det förhandlades om bland annat upphandlingsregler, men vad vi i Vänsterpartiet saknar i förordningen är ett jämställdhets- och SRHR-perspektiv för vilka läkemedel som betraktas som kritiska. Exempelvis finns inte abortpiller och dagen-efter-piller med i förordningen. Hur ser regeringen på det och på vilka läkemedel som räknas som kritiska?

Anf. 9 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Först svarar jag på frågan om vad som har kompromissats bort. Inte särskilt mycket, skulle jag nog säga. De förändringar som har gjorts i Critical Medicines Act har alla mot slutet gått i vår riktning. Sverige är ett land som värnar att vi naturligtvis ska kunna försörja oss själva i Europa men också att vi ska ha goda handelsrelationer till andra länder. Där har produkten tagit flera steg i positiv riktning enligt oss. Även vad gäller ökad flexibilitet och möjligheter för oss att ha större självbestämmande över en

del processer har det varit gynnsamt för oss på sluttampen av förhandlingarna.

Vi känner oss alltså nöjda med resultatet. Eller hur, Charlotte? Vi har även harmoniserat en del regler som är väsentliga. Men framför allt har den ökade flexibiliteten som tillkom mot slutet varit väldigt värdefull för Sverige. Vill du, Charlotte, säga något om abortpiller?

2025/26:15
28 november

Anf. 10 Ämnessakkunniga CHARLOTTE ASKER-HAGELBERG:

Vad gäller kritiska läkemedel bygger det på en metod som finns i läkemedelslagstiftningen och som handlar om rest och brist. I Critical Medicines Act kommer man att göra ytterligare en analys av de läkemedel som har hamnat på listan. Man ska även titta på försörjningssvårigheter och sårbarheter.

Om abortpiller inte är restade eller om det inte finns en allvarlig brist på dem hamnar de inte på listan. Det här är alltså en metodberoende sak.

Anf. 11 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag har en följdfråga. Om vi bortser från själva definitionen av kritiska läkemedel undrade jag också om regeringen anser att det finns ett jämställdhets- och SRHR-perspektiv i förordningen. Om man verkligen har sett det? Vi vet ju att man generellt sett ofta gynnar män i både forskning och medicin. Min fråga gäller alltså jämställdhetsperspektivet.

Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Vi har alltid på oss sådana glasögon när vi går in i förhandlingar som dessa. Det är ett viktigt svenskt värde att värna jämställdhet och SRHR. Det gör vi alltid i sådana förhandlingar.

Vad gäller själva listan förklarade Charlotte på ett föredömligt sätt att den inte är statisk. Om det uppstår rest- och bristsituationer för läkemedel som är viktiga för kvinnohälsa eller SRHR på annat sätt finns det alla möjligheter att föra upp dem på listan. Det är förstås väldigt angeläget.

Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Övriga frågor.

Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru ordförande! Jag ger gärna information om ett par av delpunkterna och börjar med läkemedelspaketet.

Efter att medlemsstaterna i juni enades om en allmän riktlinje har trepartsförhandlingarna med Europaparlamentet nu inletts, och vi bevakar förstås även fortsättningsvis de områden som den svenska regeringen har haft som särskilt prioriterade i förhandlingarna i rådet. Vid mötet kommer vi att få information från ordförandeskapet om trepartsförhandlingarna. Därmed får vi chans att komma med en återrapport till nämnden om detta.

Anf. 15 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag ger åter ordet till socialministern för ytterligare information om andra delpunkter.

Anf. 16 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Jag vill säga något om delpunkt f, Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse – kostnadsstudie. Tjeckien avser att lyfta upp en punkt om att det är angeläget att göra en kostnadsstudie för att få överblick över effekterna av det utökade producentansvaret i avloppsvattendirektivet. Syftet är att kostnadsanalysen ska ge tydliga insikter om hur direktivet kan påverka läkemedelspriserna och därmed hälso- och sjukvårdens kostnader.

Regeringen anser att det är angeläget att beräkna kostnaderna för hälso- och sjukvården och avser att ställa sig bakom noten. Det är viktigt att vi får lite bättre kunskap om vad direktivet kan komma att innebära. Därför avser vi att ställa oss bakom noten.

Anf. 17 VICE ORDFÖRANDEN:

Ordet är fritt, men eftersom det här är en informationspunkt har nämnden ingen möjlighet att göra något annat än att ställa frågor.

Vi tackar för informationen, och jag ger socialministern ordet om han vill kommentera någon ytterligare delpunkt.

Anf. 18 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Fru ordförande! Jag har en sista sak, om nämnden tillåter. Det handlar om en extrapunkt. Jag vill informera nämnden om att det kommit till vår kännedom att Slovenien och Spanien avser att lyfta upp en övrig fråga, benämnd Europeiska hälsounionen som en central pelare för att stärka unionens konkurrenskraft och säkerhet.

Slovenien och Spanien tar upp denna fråga för att betona vikten av att värna EU-finansieringen av det breda hälsofrämjande arbetet även framgent. Regeringen avser att vid behov vid rådets möte på denna punkt ta till orda och understryka betydelsen av det viktiga arbete som bedrivs på hälsoområdet på EU-nivå i dag samt att detta ska kunna fortlöpa även framgent. Exempel på sådana viktiga insatser är samarbete mellan myndigheter. Det handlar förstås om för Sverige prioriterade områden som cancer, AMR, specialiserad vård, stöd till digital infrastruktur, tillgång till medicinska produkter och beredskap. Det gäller alla områden där det finns behov av fortsatt samarbete på EU-nivå.

Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen med anledning av delpunkten, och ger nämnden möjlighet att även ställa frågor om hela dagordningspunkten. Övriga frågor om det finns något man vill ta upp angående det som socialministern inte har berört.

Anf. 20 ANNA VIKSTRÖM (S):

Jag tackar för informationen och vill ta upp punkten om hälsounionen. Den nämndes inte i informationen till socialutskottet. Det är möjligt att punkten har dykt upp efteråt, men jag vill annars efterlysa information så att vi kan ställa följdfrågor om alla olika ärenden.

Anf. 21 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Det är en mycket relevant fråga från ledamoten Vikström – förstås. Kritiken bör dock i detta fall riktas mot Spanien och Slovenien, som hade det dåliga omdömet att inkomma med frågan efter det att socialutskottets möte hade ägt rum.

2025/26:15

28 november

Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Och vi tackar socialministern med medarbetare för den här gången i EU-nämnden och önskar fortsatt trevlig dag.

Anf. 23 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Det är jag som tackar.

§ 2 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor

Arbetsmarknadsminister Johan Britz

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 17 oktober 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 1–2 december 2025

Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar arbetsmarknadsminister Johan Britz med medarbetare till EU-nämnden. Vi börjar med återrapport, och därefter går vi in på information och samråd.

Anf. 25 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Det är roligt att få vara här för första gången. Jag har inte hälsat på alla personligen, men jag hoppas att få göra det så snart som möjligt.

Jag har inget att tillägga utöver den skriftliga rapporteringen när det gäller föregående rådsmöte.

Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi är nöjda med och tackar för den skriftliga informationen.

Vi går in på information och samråd, och då är det dagordningspunkt 3, Översyn av direktiv 2004/37/EG om carcinogener, mutagena ämnen och reproduktionstoxiska ämnen i arbetet (sjätte omgången).

Vi tackar ofta i EU-nämnden för de lite lätta och korta rubrikerna!

Det här är i alla fall en allmän riktlinje, och det är ett beslutsärende.

Anf. 27 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Det stämmer, som ordföranden påpekar, att det danska ordförandeskapet har satt upp ändringar i direktivet om exponering för carcinogener, mutagena ämnen och reproduktionstoxiska ämnen i arbetet för beslut om allmän riktlinje.

Den 18 juli i år presenterade kommissionen ett förslag om en sjätte revidering av direktivet. Överläggning i arbetsmarknadsutskottet skedde den 11 september. Information har lämnats löpande till utskottet.

Förslaget innebär att det införs nivågränsvärden för polycykliska aromatiska kolväten, kobolt och 1,4-dioxan samt att ett biologiskt gränsvärde och ett korttidsgränsvärde införs för 1,4-dioxan. Revideringen och tillägget av gränsvärdena i direktivet syftar till att skydda arbetstagare mot farlig exponering av ämnena. Vidare föreslås också att svetsrök läggs till i direktivets bilaga 1.

Medlemsstaterna har överlag välkomnat förslaget. Under hösten har ordförandeskapet arbetat aktivt för att möjliggöra ett antagande av det reviderade direktivet. Under förhandlingarna i rådet har ett gränsvärde för isopren och en definition av reproduktionstoxiska ämnen lagts till. Att införa ett gränsvärde för isopren rekommenderades i det vetenskapliga underlaget från rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor.

Vidare har under förhandlingarna i rådet gjorts förtydliganden så att bland annat genomförandetiden har fastställts till två år efter ikraftträdande.

2025/26:15
28 november

Med utgångspunkt i den överlagda ståndpunkten i arbetsmarknadsutskottet och vad som däri anges om att det är av stor betydelse för både arbetstagarnas hälsa och en effektiv konkurrens att EU-lagstiftningen om arbetsmiljö regelbundet uppdateras, ser regeringen positivt på att nya gränsvärden förs in och att direktivet revideras utifrån den vetenskapliga utvecklingen på området. Regeringen föreslår därmed att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom förslaget till rådets allmänna riktlinje.

Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN:

Det verkar finnas en bred enighet om hur viktigt det är att säga ja till denna allmänna riktlinje. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förordning om ändring av förordning (EU) 2021/691 vad gäller stöd till arbetstagare som inom kort förväntas bli uppsagda i företag som genomgår omstrukturering. Också detta är en beslutspunkt.

Anf. 29 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Det här handlar om ändringar i Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare. Den kallas EGF.

Kommissionen presenterade förslaget den 1 april, och överläggning i arbetsmarknadsutskottet skedde den 3 juni i år. EGF är ett EU-instrument som kan användas för omställning i samband med uppsägning. Kommissionen föreslår att EGF vidgas till att även omfatta stöd till arbetstagare som inom kort riskerar att bli uppsagda i företag som genomgår omstrukturering.

Som bekant har Sverige oavsett regering varit skeptiskt till skapandet av fonden. Huvudansvaret för att vidta aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att hantera omställning på arbetsmarknaden ska ligga hos de enskilda medlemsstaterna. Sverige har nu under förhandlingarna vid flera tillfällen framfört vår grundläggande inställning om att fondens användningsområde i vart fall inte bör vidgas. Det har dock funnits stöd i rådet för en utvidgad målgrupp för fonden, och kommissionens förslag om utvidgad målgrupp är kvar i det danska ordförandeskapets förslag.

Med utgångspunkt i den överlagda ståndpunkten från arbetsmarknadsutskottet föreslår regeringen att Sverige vid rådsmötet *inte* ställer sig bakom rådets allmänna riktlinje.

Anf. 30 SERKAN KÖSE (S):

Fru ordförande! Jag tackar arbetsmarknadsministern för informationen.

Det är viktigt att konstatera att när företag varslar eller genomför stora omstruktureringar är det avgörande att människor får stöd tidigt. När vi tittar på förebyggandespåret i EGF kan vi konstatera att den i och för sig går åt rätt håll, just eftersom att tidiga insatser oftast leder till snabbare omställning och till bättre matchning på arbetsmarknaden.

Vi har också sett i Sverige att fonden kan göra skillnad, inte minst i

samband med neddragningarna på Northvolt. EGF bidrar till viktiga omställningsinsatser för de berörda arbetstagarna. Samtidigt kan vi också konstatera att vi förstår regeringens oro för att EGF aldrig får bli ett system som också minskar arbetsgivarens ansvar eller förskjuter kostnader från företag till staten. Vi kan också konstatera att den svenska modellen är uppbyggd på att parterna tar ledningen och att våra omställningsorganisationer i många fall är mer effektiva än EU-systemen.

Jag ser också att regeringen lyfter fram frågan om den administrativa bördan och att snabbspåret i kommissionens ursprungliga förslag har tagits bort. Det är en relevant invändning. Därför är balansen så viktig, det vill säga både värna den svenska modellen och samtidigt inte riskera att de arbetstagare som behöver tidiga insatser inte hamnar i kläm. EGF ska komplettera våra egna strukturer, inte undergräva dem. Men det förutsätter också att vi fullt ut använder de verktyg som kan stärka människors omställning i svåra tider.

Hur tänker regeringen säkerställa att ett nej i förhandlingen inte försvagar möjligheter till tidiga omställningsinsatser för de arbetstagare som behöver stödet mest?

Anf. 31 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Fru ordförande! Jag tackar ledamoten för frågan.

Jag ser ingen sådan målkonflikt i dagsläget, utan vi arbetar aktivt med att använda EGF när den passar. Det gäller framför allt de omställningsorganisationer och trygghetsstiftelser som inte minst arbetsmarknadens parter har byggt upp, kompletterat med de statliga insatser som finns från Arbetsförmedlingen med flera. Jag ser inte någon sådan konflikt, men om en konflikt skulle uppstå behöver vi förstås hantera den på bästa sätt. Det ska inte vara så att vår inställning till EGF här negativt påverkar våra möjligheter att i Sverige ändå använda de resurser som EGF erbjuder.

Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling, artikel 19. Det är en lägesrapport och diskussionspunkt.

Ansvarig minister är Nina Larsson, men punkten kommer att föredras av Johan Britz, och om jag är rätt informerad också företrädas på rådet av Johan Britz.

Anf. 33 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Den här frågan är en långkörare, och nu är direktivet uppe för en lägesrapport. Det danska ordförandeskapet har arbetat vidare med direktivförslaget, bland annat genom att be de medlemsstater som ännu inte kunnat stödja direktivet att specificera sina utestående problem. Vi kan dock konstatera att arbetet inte har lett till att förhandlingarna har rört sig framåt.

Om ordförandeskapet öppnar för en diskussion avser Sverige att ta till orda och framföra att det är viktigt med ett enhetligt EU-rättsligt skydd

mot diskriminering och att det liggande förslaget till direktiv är redo för antagande. Sverige anser att ett sådant beslut bör fattas snarast.

2025/26:15
28 november

Anf. 34 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Det här är onekligen verkligen en långkörare. Centerpartiet ställer sig till hundra procent bakom regeringens ståndpunkt, och vi hoppas att den ska komma upp till diskussion.

Men jag har ändå en fråga till arbetsmarknadsministern. Hur bedömer ministern att läget ser ut? Nu lät ministern skeptisk i sitt anförande, men tror ministern att det går att komma vidare i frågan?

Anf. 35 SERKAN KÖSE (S):

Fru ordförande! Jag tackar arbetsmarknadsministern för informationen.

Det nu har gått 17 år sedan förslaget till direktiv lades fram första gången. Under resans gång har vi sett att vissa diskrimineringsgrunder har täckts in väl medan på andra områden är fortfarande många människor rättsligt oskyddade, bland annat de utanför arbetslivet.

Det här skapar ett Europa där vissa rättigheter beror på land, sektor och samhällsområde. Vi kan också konstatera att texten har förtydligats genom åren, inte minst har kostnads- och subsidiaritetsfrågorna blivit bättre belysta. Vi ser också att en stor majoritet av medlemsstaterna anser att direktivet är redo för antagande, vilket är positivt.

Men jag undrar lite grann över regeringens ståndpunkt. Mot slutet säger regeringen att om det finns länder som "motsätter sig ett antagande" avser regeringen att göra "en närmre analys av de alternativ som står till buds". Det vore intressant att få veta vilka länder det är. Vilka är de alternativ som står till buds, inte minst i denna viktiga fråga som har diskuterats i 17 år?

Anf. 36 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för dragningen.

Det som sades muntligt var tydligt, men jag reagerar också på det som Socialdemokraterna lyfte fram. Sista meningen i stycket låter lite som att regeringen gör en analys att frågan har nått vägs ände, och nu ska man titta på andra analyser. Man hade gärna kunnat uttrycka sig som så att nästkommande ordförandeskap behöver fortsätta arbetet med att nå en överenskommelse om förslaget eller liknande.

Det här skapar lite förvirring och lite oro från Miljöpartiets sida. Jag önskar att ministern kunde klargöra detta. Tänker man sig att man ska se sig om efter alternativ, eller kommer man att lägga mycket krut på att ro detta i hamn?

Anf. 37 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Fru ordförande! Jag tackar för frågorna.

Jag tycker generellt att det är svårt att göra bedömningar av EU-systemets framdrift. Att det är så visas inte minst av arbetet med det här direktivet.

Rörande vilka länder som motsätter sig direktivet: Tjeckien är uttalat emot det. Tyskland och Italien har lämnat en granskningsreservation. Det

danska ordförandeskapet sonderar nu vad som går att göra. Vi kommer att lägga mycket krut på att se till att det här direktivet går i mål. Jag vet inte om mina medarbetare har något ytterligare att säga om frågan om processen framåt som jag inte har redogjort för eller inte kan överblicka för stunden.

Anf. 38 Departementsrådet MARIA WESTMAN-CLÉMENT:

Som bekant är det här en långkörare. Som några av er kanske vet hade kommissionen också föreslagit att direktivet skulle dras tillbaka och att man skulle sluta förhandla det. Där skedde det ett väldigt aktivt jobb från många medlemsstaters sida. Bland annat var vi i Sverige väldigt drivande under vårt ordförandeskap. Man kan säga att vi kämpar på. Redan där fanns det ett starkt hot om att direktivet skulle dras tillbaka och inte längre förhandlas.

Vi vet att det danska ordförandeskapet helt enkelt gör vad det kan för att sondera med de här tre länderna. Direktivet antas ju med enhällighet, så man sonderar med de här tre länderna om vad som kan göras och vad man eventuellt kan fila på i utkastet för att kunna nå i hamn. De står också beredda att ta den här frågan vidare. Det är det vi kan säga i dagsläget.

Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag fick under resans gång information om att vi redan under det svenska ordförandeskapet 2009 hade det här uppsatt för antagande om allmän riktlinje. Vi kämpar på.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Att uppnå resultat när det gäller förenkling, genomförande och efterlevnad på sysselsättningsområdet och det sociala området. Här finns det flera ansvariga ministrar, men detta föredras av Johan Britz. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 40 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Rådet ska föra en diskussion om regelförenkling och EU-rättens genomförande och efterlevnad för en stärkt konkurrenskraft. Regeringen välkomnar att en diskussion om regelförenkling, genomförande och efterlevnad på sysselsättningsområdet och det sociala området hålls. Regelförenkling är en central del i konkurrenskraftsarbetet. Regeringen avser i diskussionen att lyfta vikten av att göra regelförenklingar för att stärka EU:s konkurrenskraft samt framhålla att det är positivt att kommissionen tar initiativ till att presentera ytterligare förenklingspaket.

Regeringen avser vidare att lyfta att alla initiativ på sysselsättningsområdet och det sociala området behöver vara flexibla och hålla detaljnivån på ett minimum. Regeringen avser även i diskussionen att betona vikten av den sociala dialogen. En central utgångspunkt för regeringen är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, för nationella system avseende arbetsmarknad, sociala frågor och skatte- och utbildningsområdet samt för principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

Anf. 41 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen.

2025/26:15
28 november

Det är möjligt att regeringen anser att det här ingår i den sociala dialogen, men jag saknar ett resonemang om vad regelförenklingar kan betyda för arbetstagares rättigheter och hur viktigt det är att skydda arbetstagarnas rättigheter. Jag ser ingenting av det i regeringens ståndpunkt. Det finns ju farhågor inom väldigt många områden avseende regelförenklingarna. Alla vill ha regelförenklingar, men det finns farhågor om att det blir försämringar och sänkt ambitionsnivå när man förenklar regler. Jag skulle helt enkelt vilja veta vad ministern anser om detta.

Anf. 42 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för introduktionen.

Jag vill framhålla att underlaget avser förberedelser för en diskussion och att det finns ett antal konkreta frågeställningar på bordet vad gäller agendan för det här samtalet. Jag har svårt att se den svenska ståndpunkten som något annat än en väldigt abstrakt och generell principiell hållning. Jag vill ge statsrådet möjligheten att eventuellt peka ut några förslag av mer konkret art från svensk sida på vilka regeländringar och regelförenklingar som Sverige skulle lägga på bordet i de här diskussionerna.

Anf. 43 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! De här omnibuspaketen har visat sig vara problematiska för arbetstagares rättigheter, mänskliga rättigheter, klimat och natur på olika sätt. En av de första saker som hände var att due diligence-lagstiftningen, som var väldigt ny inom EU, togs på en omnibuskörning där man faktiskt försvagade mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter utanför EU – precis i strid med intentionen i hela lagstiftningen.

Om det är regeringens och ministrarnas mening att det här inte ska gå ut över mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter tycker jag att det är viktigt att också lyfta fram det i ståndpunkten. För det första har jag en fråga: Kan det ingå i den svenska ståndpunkten att regelförenklingar är bra och välkomnas men inte på bekostnad av arbetstagares rättigheter? För det andra: Om detta inte tillmötesgås aviserar jag redan nu en avvikande mening.

Anf. 44 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Jag tackar för frågorna.

Jag börjar med frågan om konkreta förslag. Det är lite för tidigt att föra fram sådana i diskussionen. Det här blir ett åsiktsutbyte. Det är viktigt att vi börjar med Sveriges och regeringens principiella ståndpunkter i frågan.

Rörande de andra två frågorna om skydd för inte minst arbetstagare är det väl så att utgångspunkten och regeringens hållning är att förenkling syftar till att öka konkurrenskraften och inte sänka olika typer av skyddsnivåer. Förenkling kan ske på olika sätt, till exempel genom att man lättar på rapporteringskrav, påskyndar tillståndsgivning eller anpassar lagstiftning till förändrade marknadsförhållanden, som kan bero på teknikutveckling och andra saker. Detta framför vi också förstås om vi får frågan.

Anf. 45 ANNA VIKSTRÖM (S):

Jag ser att Camilla Waltersson Grönvalls område också omfattas av den här punkten. Därför tar jag till orda.

Vi frågade vilka regelförenklingar som kunde vara aktuella inom det sociala området. Vi har inte hört talas om det tidigare. Jag upprepar frågan och ställer den även till arbetsmarknadsministern, som nu företräder regeringen under hela den här punkten, för vi fick inte något direkt svar. Man hänvisade till den sociala dialogen, men då är det inte direkt fråga om regelförenklingar.

Anf. 46 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret.

Jag ska lyssna noga, så att jag vet huruvida jag ska avge avvikande mening eller inte. Men jag tyckte att jag hörde någon typ av öppning, så jag ställer frågan rakt: Kommer arbetsmarknadsministern i den svenska ståndpunkten att kunna framföra vikten av att inte försämra arbetstagares rättigheter?

Anf. 47 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar ministern för svaret. Min fråga motsvarar den som Rebecca Le Moine ställde. Jag hörde ministern säga: Vi vill inte sänka skyddsnivåerna, och det kommer vi att föra fram om vi får frågan. Jag tror att ministern uttryckte det så. Men som jag ser det måste detta ingå i det förhandlingsmandat som regeringen har och inte bara föras fram om Sverige får frågan. Även jag vill få ett förtydligande från ministern.

Anf. 48 SERKAN KÖSE (S):

Jag instämmer i det som Vänsterpartiet lyfter fram.

Jag vill också understryka vikten och betydelsen av att lyfta fram arbetsmiljön och de arbetsrättsliga skyddsnivåerna. Det behöver framkomma väldigt tydligt i den fortsatta diskussionen från Sveriges sida.

Anf. 49 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Rörande den första frågan kan jag säga att det vad jag förstått inte finns några sådana konkreta förslag än. Vi får helt enkelt återkomma till det.

Rörande den andra frågan: Absolut – vi tar detta som ett medskick att framföra, givet att nämnden i övrigt tycker att det är en bra idé.

Anf. 50 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Jag vill påminna om att vi socialdemokrater vid ett flertal tillfällen understrukit att det är fråga om en avvägning när ambitionen är att förenkla regelverk, och det understryker vi även här i dag. Vi ser en risk att det lätt förvandlas till regelförsämring. Vi vill hemskt gärna att en svensk ståndpunkt även på det här området gör tydligt att vi inte vill se att regelförenklingsagendan blir till regelförsämring med avseende på arbetstagares rättigheter, det sociala området, inte minst när det gäller socialt skydd för utsatta, samt klimat- och miljökrav. Det är en principiell ståndpunkt som vi har framfört flera gånger. Där står vi.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en gemensam avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet utifrån vad som föredragits i nämnden.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Slutsatser om den framtida EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad. Det är arbetsmarknadsministern som föredrar det här, men det är egentligen Andreas Carlson som är ansvarig minister. Det är en beslutspunkt i rådet.

Anf. 52 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Precis som fru ordförande redogjorde för handlar detta om den framtida EU-planen för bostäder till överkomlig kostnad. Rådsslutsatserna syftar till att bidra till kommissionens aviserade plan för överkomliga bostäder, som väntas publiceras den 16 december. Utkastet har förhandlats i rådsarbetsgruppen för sociala frågor. I rådsslutsatserna uppmanas kommissionen att presentera en europeisk plan för överkomliga bostäder. Planen ska med hänsyn till medlemsstaternas befogenheter och särdrag stötta och komplettera deras insatser inom finansiering, byggande, planering och social inkludering för att tillskapa sådana bostäder.

Rådsslutsatserna understryker att det är de enskilda medlemsstaterna som även fortsättningsvis har full rådighet över beslut om hur den nationella bostadsmarknaden ska organiseras och regleras. Vidare påbjuds kommissionen att kartlägga och överväga hur mål och lagstiftning på EU-nivå påverkar bostadsbyggandet.

Regeringen ser positivt på detta. Regeringen välkomnar att slutsatserna uppmanar kommissionen att uppmuntra innovativa byggmetoder som industriellt och modulärt byggande och att främja digitaliseringen av byggbranschen, bland annat genom att eftersträva utvecklandet av harmoniserade standarder inom EU:s byggproduktförordning.

Det är positivt att rådsslutsatserna vad gäller att förenkla statsstödsregelverket tar sin utgångspunkt i förekomsten av marknadsmisslyckanden. Regeringen välkomnar omnämmandet av att stötta väl fungerande bostadsmarknader som uppmuntrar till privat finansiering.

Gällande framväxten av korttidsuthyrning anser regeringen att rådsslutsatserna tecknar en balanserad bild av de konsekvenser, negativa som positiva, som det fört med sig i olika delar av unionen.

Mot bakgrund av detta anser regeringen att Sverige kan ställa sig bakom det utkast till rådsslutsatser som nu ligger på bordet.

Anf. 53 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, ministern, för redogörelsen!

Jag vill börja med en mer principiell fråga. Ministern sa nu att det har förhandlats. Vi kan också se i underlaget att det har förhandlats, men vi kan inte se i underlaget att frågan har varit uppe i något utskott. Därför är min fråga varifrån regeringen har fått sitt förhandlingsmandat i den här frågan.

Vi från Vänsterpartiet välkomnar att regeringen i sina ståndpunkter delar flera av de slutsatser som drivs på EU-nivån om vikten av att kommissionens aviserade plan för överkomliga bostäder har med både

utbud, tillgänglighet och kvalitet på bostäder inom unionen.

Vi delar också regeringens uppfattning att kommissionen bör överväga sätt att stötta medlemsstaternas initiativ för att öka utbudet av överkomliga bostäder och att välfungerande bostadsmarknader är centrala för detta arbete.

EU står i dag inför en akut och systematisk bostadskris. I många medlemsstater, till exempel i Sverige, har marknaden visat sig oförmögen att leverera bostäder till priser som människor faktiskt kan betala.

I Sverige har privatiseringar och minskade statliga investeringar lett till skenande hyror, ökad hemlöshet och en försvagad allmännyttan. Den utvecklingen är inte unik för Sverige. Den syns runt om i Europa.

Med det sagt tycker jag att Sverige genom förhandlingar har försämrat förslaget genom sitt fokus på marknadslösningar och motstånd mot statsbidrag. Offentliga investeringar måste vara en central del av EU:s strategi för överkomliga bostäder.

EU behöver uttryckligen öppna för statligt stöd, investeringsprogram och riktade EU-medel för att bygga och renovera hyresbostäder med rimliga hyror. Public housing och allmännyttans roll måste stärkas genom EU:s regelverk. Det är nödvändigt att klargöra att socialt inriktad bostadspolitik är ett legitimt allmänt intresse som inte ska undermineras av statsstödsregler eller konkurrenssätt.

Privata investeringar kan vara ett komplement, men de kan inte ersätta samhällsansvaret, och de får inte ske på bekostnad av sociala mål, hyresgästers trygghet eller möjligheter att bygga bostäder med hyror som låg- och medelinkomsttagare har råd med. Planen bör inkludera verktyg för att motverka spekulation, kortsiktiga avkastningsmodeller och finansiering av bostadsmarknaden.

Här skulle jag egentligen vilja göra om hela regeringens förslag till ståndpunkt, men jag ska göra det lite enklare och ur regeringens ståndpunkt stryka följande mening: "Regeringen anser sammantaget att planen ska underlätta för företag inom sektorn och förbättra förutsättningarna för den gemensamma marknaden att skapa det utbud av bostäder som behövs utan offentliga subsidier."

Jag vill i ståndpunkten lägga till: Europa behöver en bostadspolitik som ser bostaden som en social rättighet och inte en spekulationsvara. För att uppnå det krävs offentliga investeringar, sociala mål och ett starkt demokratiskt ansvarstagande. Privata investeringar kan vara ett komplement men kan inte ersätta samhällsansvaret.

Anf. 54 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Punkten gäller en väldigt viktig fråga i stora delar av Europeiska unionen inklusive Sverige, nämligen den akuta bristen på överkomliga bostäder inte minst för grupper av hushåll med lägre inkomster eller medelinkomster. Det gäller särskilt yngre studenter och grupper av äldre som har mycket svårt att finna rätt typ av bostad som de har råd att bo i.

Vi socialdemokrater välkomnar att det tas initiativ också på den europeiska nivån. Samtidigt instämmer vi i det jag också hörde från statsrådet, nämligen att utgångspunkten är att bostadspolitikerna är nationell kompetens. Vi står alltså bakom att den svenska linjen är att rösta ja till dessa rådsslutsatser, där det stryks under att bostadspolitikerna är en nationell kompetens. EU-arbetet ska ske med respekt för subsidiaritets-

och proportionalitetsprinciper.

Även vi socialdemokrater har synpunkter på det skriftliga underlag som nu finns – och något mindre i det jag hörde muntligen, som var någonting väsentligt annat från statsrådet. Vi vill understryka att det är en helt missriktad utgångspunkt att det inte skulle krävas kraftfulla offentliga åtgärder på både utbuds- och efterfrågesidan för att ha någon som helst realistisk möjlighet att tillförsäkra alla hushåll goda och adekvata bostäder och boendemiljöer.

Utgångspunkten i en svensk ståndpunkt borde vara att göra det möjligt för medlemsstater – utifrån sina historiska traditioner, modeller, lösningar och förutsättningar – att ha en bostadspolitik som når mål som också finns inom det europeiska ramverket vad avser till exempel europeiska medborgares sociala rättigheter.

Jag har egentligen två konkreta frågor. Den första är delvis en upprepning av Vänsterpartiets fråga: Hur ser statsrådet på det faktum att vi inte har överlagt i det här ärendet i något sakutskott, i det här fallet civilutskottet, på väg in? Det är en lite formell fråga.

Den andra frågan är: Hur kommer det sig att vi inte gör tydligt från Sverige att det i huvudsak handlar om låg- och medelinkomsttagarhushåll som har verkliga bekymmer? Bör den svenska ståndpunkten verkligen vara att vi ska lämna detta till så mycket marknad som möjligt och så lite av offentliga insatser som möjligt?

Anf. 55 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ska påminna om att det är det talade ordet som gäller här. Arbetsmarknadsminister Johan Britz föredrar ärendet och kommer, om jag har förstått det rätt, att företräda Sverige på rådet, men det är Andreas Carlson som är ansvarig minister.

Jag kan instämma i att det är helt rimliga frågor om på vilket sätt det har överlagts inför och under hanteringen av rådsslutsatserna. Ansvarig minister när det gäller de frågorna är Andreas Carlson, om jag nu ska ta på mig någon sorts ordförandehatt här.

Anf. 56 REBECKA LE MOINE (MP):

Jag kan väl instämma i det som har framförts här tidigare. I grund och botten handlar det om synen på finansiering. Där menar också vi från Miljöpartiet att det också behövs en offentlig finansiering.

Jag har egentligen inte så många frågor om det. Jag kan instämma. Jag har inte jättemycket hopp om att vi här och nu kommer att förändra ståndpunkten. Jag kan också avisera om en avvikande ståndpunkt som jag ser framför mig som sannolik. Kanske att det kan bli en gemensam ståndpunkt.

Det vi sagt från Miljöpartiet är att vi borde kunna välkomna att man kan tillgängliggöra kunskap och finansiering. Privata investeringar är helt nödvändiga för att få en fungerande bostadsmarknad.

Det vi tycker är för snävt är formuleringen i den svenska ståndpunkten, som utelämnar den viktiga roll som kommunala bostadsbolag har för bostadsmarknaden i Sverige.

Det är också angeläget att ge marknaden bättre förutsättningar att bygga bostäder. Statligt stöd kommer sannolikt att vara en viktig del för

2025/26:15
28 november

att uppnå en balans på bostadsmarknaden, inte minst för hushåll som har det ekonomiskt svårt att efterfråga nyproduktion.

Anf. 57 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Tack för diskussionen!

Regeringens förslag till ståndpunkt är den som jag har redogjort för här. Rörande processfrågan undrar jag om det går bra att överlämna ordet till Petter Troedsson, som har mer detaljkunskaper om detta.

Anf. 58 Departementssekreterare PETTER TROEDSSON:

Vi har haft en skriftlig kontakt med civilutskottet i den här frågan inför dagens sammanträde. Min förståelse är att civilutskottet accepterade att skriftligen informeras om den här dagordningspunkten.

Anf. 59 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är väl bara att det läggs till protokollet.

Det är ett delat ansvar. Det gäller för regeringen att försäkra sig om att den överlägger så att den vet vad den har för mandat och underlag för att förhandla när den företräder Sverige i EU. Det är såklart också ett ansvar för utskottets sida. Så är det naturligtvis. Vi kan konstatera att vi nu står här.

Anf. 60 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Jag har inget ytterligare att tillägga.

Anf. 61 VICE ORDFÖRANDEN:

Ilona Szatmári Waldau aviserade en avvikande ståndpunkt. Markus Kallifatides från Socialdemokraterna vill kanske ha ordet.

Anf. 62 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Jag försökte också avisera en avvikande ståndpunkt. Jag vill förtydliga det. Jag står fast där, också givet tydligt besked från statsrådet.

Det gäller att den svenska ståndpunkten borde balansera mer. Det behövs också tydliga offentliga insatser. Vid sidan om till exempel privata investeringar behövs också offentliga sådana. Den dimensionen skulle behöva uttryckas, givet det positiva anslaget att det är nationell kompetens som gäller.

Anf. 63 VICE ORDFÖRANDEN:

Då har vi hört Socialdemokraternas avvikande ståndpunkt.

Anf. 64 REBECKA LE MOINE (MP):

Jag skulle gärna ansluta till den ståndpunkt som Socialdemokraterna har fört fram.

Anf. 65 VICE ORDFÖRANDEN:

Känner du att Vänsterpartiet har fått uttrycka sin avvikande ståndpunkt, Ilona Szatmári Waldau?

Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN:

Då är vi redo att gå till beslut. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet och en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna och Miljöpartiet utifrån det Markus Kallifatides anförde.

Då går vi vidare till punkt 8 a, Höstpaketet. Också här finns flera ansvariga ministrar. Detta kommer att föredras av arbetsmarknadsminister Johan Britz. Det är en informationspunkt.

Anf. 68 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Informationen är att rådet väntas att få information från kommissionen om det höstpaket som presenterades i tisdags. Detta utgör starten på 2026 års europeiska planeringstermin.

Anf. 69 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Vi går vidare till punkt 8 c, Huvudbudskap från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd om genomförandet av handlingsplanen för arbetskrafts- och kompetensbrist i EU. Det är en beslutspunkt. Den föredras av arbetsmarknadsminister Johan Britz.

Anf. 70 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Rådet väntas godkänna huvudbudskap från sysselsättningskommittén respektive kommittén för socialt skydd om genomförandet av Europeiska kommissionens handlingsplan om arbetskrafts- och kompetensbrist i EU.

Sysselsättningskommitténs huvudbudskap baserar sig på det trepartsmöte som genomfördes i sysselsättningskommittén i mars 2025 i syfte att följa upp åtgärder för att bemöta arbetskrafts- och kompetensbrist i EU.

Huvudbudskapet från kommittén för socialt skydd baseras på de diskussioner som fördes under trepartsmötet i kommittén den 11 april 2025. I huvudbudskapet konstaterades bland annat att arbetskrafts- och kompetensbristen är utbredd inom olika sektorer och yrken, även om det varierar mellan medlemsstater, att orsakerna till bristerna varierar mellan olika sektorer och att bristerna sammantaget påverkar många företag i EU.

Huvudbudskapen hålls på en övergripande nivå och speglar de diskussioner som har genomförts i kommittéerna. Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av huvudbudskapen.

Anf. 71 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8 d, Huvudbudskapen från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd om genomförandet av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis

omställning till klimatneutralitet. Också detta ärende föredras av arbetsmarknadsminister Johan Britz, och det är en beslutspunkt.

Anf. 72 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Rådet väntas alltså godkänna huvudbudskap från sysselsättningskommittén EMCO och kommittén för socialt skydd om genomförandet av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet.

Kommittéerna har genomfört en granskning av genomförandet av rådets rekommendation från 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet. Granskningen omfattade samtliga medlemsstater. Huvudbudskapen visar överlag på framsteg i genomförande av rådets rekommendation jämfört med den tidigare granskningen 2023, dock med olika tyngdpunkt på nationella prioriteringar och sammanhang. Huvudbudskapen hålls på en övergripande nivå och speglar de diskussioner som har genomförts i kommittéerna.

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av huvudbudskapen.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8 e, Sysselsättningskommitténs yttrande om hur man kan förbättra täckningen och relevansen för datainsamlingen på unionsnivå och nationell nivå om dialogen mellan arbetsmarknadens parter.

Detta är en beslutspunkt.

Anf. 74 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Detta yttrande har utarbetats i syfte att bidra till en ändamålsenlig uppföljning av rådets rekommendation om stärkande av den sociala dialogen i EU.

I rekommendationen uppmanas kommittén att i samråd med berörda arbetsmarknadsparter avge ett yttrande till rådet om möjligheten att förbättra datainsamling på unionsnivå och nationell nivå om social dialog inklusive om kollektivförhandlingar.

Yttrandet lyfter fram möjligheter att förbättra användningen av befintliga data samt att medlemsstaterna i vissa delar successivt kan bidra till förbättringar, allt med fokus på ändamålsenlighet utan att öka onödig administrativ börda.

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av yttrandet från sysselsättningskommittén.

Anf. 75 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Detta är informationspunkter, och arbetsmarknadsministern ansvarar för punkterna a, b, c, e, f och g. Har ministern någonting att säga gällande dessa punkter till

nämnden?

2025/26:15
28 november

Anf. 76 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Fru ordförande! Jag tänkte inte gå in närmare på dessa, men jag svarar gärna på frågor om det finns sådana.

Anf. 77 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar för informationen och tackar arbetsmarknadsministern med medarbetare för denna första gång i EU-nämnden. Ni är varmt välkomna tillbaka. Fortsatt trevlig dag!

Anf. 78 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L):

Tack för uppmärksamheten och tack detsamma!

§ 3 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor

Statssekreterare Minna Ljunggren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 17 oktober 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 1–2 december 2025

Anf. 79 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statssekreterare Minna Ljunggren, som är statssekreterare hos Camilla Waltersson Grönvall, med medarbetare till EU-nämnden.

Jag lämnar först ordet till statssekreteraren gällande återrapporten.

Anf. 80 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Fru ordförande! Den 17 oktober hölls ett formellt Epscomöte för social- och sysselsättningsministrar i Luxemburg, där socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall och jämställdhets- och arbetslivsminister Nina Larsson representerade Sverige.

Jag hänvisar till den skriftliga rapporteringen från mötet men svarar gärna på eventuella frågor från ledamöterna.

Anf. 81 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor, och vi tackar för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den 1–2 december 2025 och dagordningspunkt 8, Den europeiska planeringsterminen 2026: främjande av social inkludering och sammanhållning genom en konsekvent social- och bostadspolitik.

Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 82 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Fru ordförande! Vid Epscomötet den 1 december kommer en diskussion att föras om den europeiska planeringsterminen med fokus på främjande av social inkludering och sammanhållning genom en konsekvent social- och bostadspolitik.

Ordförandeskapet beskriver i sitt underlag till diskussion att ytterligare insatser krävs för att minska fattigdomen i EU och nå målen för 2030 om en minskning av 15 miljoner personer i risk för fattigdom eller social utestängning.

Den europeiska planeringsterminen beskrivs som ett viktigt analytiskt och politiskt ramverk för att stödja medlemsstaternas reformer och investeringar för att främja social inkludering och social sammanhållning.

Enligt ordförandeskapet bygger social inkludering på den trepelarstrategi för aktiv inkludering som kombinerar tillgång till förmåner, aktivering på arbetsmarknaden och tillgång till kvalitativa tjänster.

Att säkerställa tillgång till sociala och grundläggande tjänster är enligt ordförandeskapets underlag en hörnsten i den europeiska sociala modellen

och en förutsättning för ett rättvist, inkluderande och motståndskraftigt samhälle.

Inom den här modellen är tillgång till prisvärda, adekvata, anständiga, tillgängliga, säkra och hållbara bostäder en grundläggande dimension av social inkludering och har varit ett särskilt fokus för det danska ordförandeskapet.

Vid mötet den 1 december ligger fokus för diskussionen på hur Epscorådet bäst kan fortsätta att främja en välkoordinerad och sammanhängande social politik som inkluderar bostadsaspekter inom den europeiska terminen.

Ministrarna kommer också att diskutera hur medlemsstaterna kan stärka kopplingen mellan social inkludering och prisvärda bostäder genom att utveckla mer sammanhängande, samordnade och ömsesidigt stödjande initiativ.

Jag går nu över till att redogöra för regeringens ståndpunkt. Regeringen avser att i diskussionen lyfta fram att social inkludering är viktigt för en hållbar tillväxt och att det främsta sättet att komma ur fattigdom och utanförskap är genom arbete och egen försörjning. Fokus behöver därför läggas på att få personer som kan arbeta att gå från bidragsberoende till egen försörjning. Det är även viktigt med ekonomiska incitament för arbete för att så många som möjligt ska nå egen försörjning.

Regeringen avser att i diskussionen även lyfta att det är viktigt att uppnå en från social synpunkt god livsmiljö och en långsiktigt väl fungerande bostadsmarknad. Det behöver därför finnas ett socialt perspektiv i samhällsplaneringen, där ansvariga lokala myndigheter bör kunna ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn, unga och äldre, personer med funktionsnedsättning och andra grupper som har behov av samhällets stöd.

Eventuella initiativ på det sociala området på EU-nivå bör medge en flexibilitet att utforma åtgärder som är effektiva och anpassade efter de olika nationella systemen i medlemsstaterna. En central utgångspunkt för regeringen är att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna respekteras.

Regeringens förslag till ståndpunkt återfinns i sin helhet i det underlag som har delats med ledamöterna inför sammanträdet.

Anf. 83 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för redogörelsen!

Jag har en liten fundering och en fråga. Det här handlar ganska mycket om bostäder. Men jag kan inte se att civilutskottet, som har hand om bostadsfrågorna, har fått information, utan det var arbetsmarknadsutskottet, socialförsäkringsutskottet och socialutskottet som fick det i tisdags. Jag vill fråga varför civilutskottet inte fick information.

När det gäller regeringens ståndpunkt håller jag med om att det är bra om människor kan gå från bidrag till arbete. Men regeringens modell att sänka ersättningen för arbetslösa och dem som tvingas leva på bidrag är en dålig modell och därför inte en modell som vi ska exportera till EU.

Jag vill därför göra en ändring i det första stycket så att det i den andra meningen står att ett av sätten att komma ur fattigdom och utanförskap är

2025/26:15
28 november

genom arbete och egen försörjning. Sedan vill vi att man sätter punkt och stryker det som börjar med "fokus" och slutar med "försörjning".

Jag tycker att det är jättebra att det danska ordförandeskapet har lyft in bostadsfrågorna som en grundläggande och viktig dimension för social inkludering, men jag tycker att det borde finnas med också i den svenska ståndpunkten.

Jag skulle därför vilja få in följande: Social inkludering kräver bostadsstrygghet. En fungerande bostadspolitik med rätt till bostad är en grundförutsättning för att människor ska kunna delta i arbetslivet, studera, vara friska och inkluderas i samhället. Socialt hållbara bostadsmarknader kräver offentliga investeringar.

Detta är mitt förslag till ändringar av ståndpunkten.

Anf. 84 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Angående civilutskottet har regeringen informerat de utskott som varit främst berörda. Civilutskottet har inte kallat oss för information om frågan.

Anf. 85 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hade detta uppe också på en tidigare punkt. Regeringen har ju ett ansvar att informera och överlägga så att man vet hur man kan företräda Sverige i EU-sammanhang. Men det är också ett delat ansvar med utskotten. Utifrån vad vi har hanterat här i EU-nämnden i dag får vi väl göra vad vi kan från olika håll för att se till att i framtiden få med rätt utskott i överläggningar och annat. Det är ju flera utskott som är berörda, och det är det muntliga ordet som gäller.

Det fanns en ytterligare fråga från Vänsterpartiet som kanske statssekreterare Minna Ljunggren också kan svara på.

Anf. 86 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Vi motsätter oss de förändringar som föreslås.

Anf. 87 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag skulle gärna ställa mig bakom det förslag som Ilona framförde i det första stycket, att ett av sätten att komma ut från fattigdom och utanförskap är genom arbete och egen försörjning.

Jag motsätter mig också regeringens syn på ekonomi. Detta är egentligen en ganska stor fråga. Jag var nyligen på en stor konferens med cirka 300 deltagare som handlade om välbefinnandekonomi. Det som är lite fascinerande är att vi ofta pratar om vikten av det sociala, alltså välbefinnande, hållbarhet och liknande, men att det ändå är tillväxt som blir ett mål i sig.

Jag och Miljöpartiet tycker att det borde komma i omvänd ordning, att man först prioriterar välbefinnande och använder ekonomin som ett verktyg för de mål vi vill uppnå. Därför invänder jag också mot synen att det måste till tillväxt i en ekonomi, att bnp måste öka exponentiellt, för att vi ska kunna uppnå detta.

Jag vill instämma i Vänsterpartiets förslag till ändring. Det andra kan väl bli föremål för en filosofisk diskussion utanför detta rum.

Anf. 88 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Jag har ingen ytterligare kommentar. Vi kvarstår i den föreslagna skrivningen.

2025/26:15
28 november

Anf. 89 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tycker jag att vi kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en gemensam avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det övriga från Miljöpartiet uppfattade jag som mer av ett medskick.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. 9 d är EU-talangreserven. Här är ansvarig minister Johan Forssell, men det är Minna Ljunggren som tar detta med EU-nämnden.

Anf. 90 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN:

Jag har inget särskilt att lyfta när det kommer till den här punkten.

Anf. 91 VICE ORDFÖRANDEN:

Detta kom väl också som ett skriftligt samråd, tror jag, i våra inkorgar.

Då tackar vi för informationen. Vi tackar också statssekreterare Minna Ljunggren med medarbetare för den här gången i EU-nämnden och önskar en fortsatt trevlig dag.

§ 4 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor
Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 1–2 december 2025

Anf. 92 VICE ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje till EU-nämnden. Vi har en dagordningspunkt som heter 8 b, Huvudbudskapen från kommittén för socialt skydd om genomförandet av rådets rekommendation om tillräcklig minimiinkomst som säkerställer aktiv inkludering i EU:s medlemsstater. Det här är en beslutspunkt.

Anf. 93 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M):

Fru ordförande! Tack för att jag fick komma hit i dag!

I januari 2023 antog rådet en rekommendation om tillräcklig minimiinkomst som säkerställer aktiv inkludering. Som en följd av rekommendationen ska kommissionen och kommittén för socialt skydd vart tredje år presentera en gemensam rapport om vilka framsteg i genomförandet av rekommendationen som har gjorts. Den första rapporten är alltså den som nu har presenterats. Rapporten visar hur medlemsstaternas system för minimiinkomst, tillgång till stödinsatser som främjar aktiv inkludering och väsentliga tjänster har utvecklats jämfört med när rådsrekommendationen antogs.

Baserat på rapporten har kommittén för social trygghet tagit fram ett antal huvudbudskap. Dessa budskap beskriver utvecklingen på en övergripande nivå. Enskilda medlemsstater nämns inte.

Det framgår av budskapen att flera medlemsstater har börjat genomföra förändringar i sina nationella system i linje med innehållet i rekommendationen och då också gjort olika framsteg, i vissa fall med stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens samt Europeiska socialfonden plus. I huvudbudskapen beskrivs det vidare att ingen medlemsstats minimiinkomstsystem helt uppfyller rekommendationens föreskrifter. De flesta nationella reformerna följer riktlinjerna, men vissa medlemsstater avviker från principerna i rekommendationen.

Jag går då över till att redogöra för regeringens ståndpunkt i frågan.

Regeringen anser att uppföljningen av rekommendationen är proportionerlig i förhållande till syftet och att huvudbudskapen stämmer väl överens med vad rapportens innehåll visar. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom rådets godkännande av huvudbudskapen om implementeringen av rådets rekommendation om tillräcklig minimiinkomst.

Anf. 94 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för den redogörelsen! Jag skulle kunna drista mig till att slänga in en fråga själv eftersom jag är nyfiken. Jag brukar säga att när man hanterar EU-nämnden kan man lite om väldigt många saker. Statsrådet konstaterar att inte riktigt alla följer rekommendationerna här. Så kan det vara. Men är det någonting som äldre- och socialförsäkringsministern särskilt vill nämna som man kan tycka är lite bekymmersamt och som man behöver hålla ögonen på eller stötta andra medlemsländer i att ta sig an?

Anf. 95 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M):

Nej, vi ser inte att något sticker i ögonen eller att något medlemsland inte skulle ha gjort något särskilt. Det pekas inte heller ut särskilda medlemsländer, om man ska vara helt ärlig.

Generellt sett är det ändå en positiv känsla. Den senaste gången och även under vårt ordförandeskap diskutade vi ganska mycket active ageing, ett långt arbetsliv och förutsättningar för fler att delta, vara inkluderade och så vidare. Detta inte bara tangerar de här frågorna utan är en väldigt viktig del av dem.

Då måste jag ändå säga att det är en positiv känsla, i alla fall utifrån mitt perspektiv med äldreomsorg, hemtjänst och så vidare. Man försöker bygga upp detta, givet den demografi som hela Europa står inför, och rusta sig i hög utsträckning. De här rekommendationerna har då varit ganska bra att ha i ryggen och jobba i enlighet med. Men det är alltså inget specifikt land som avviker eller något som sticker i ögonen.

För vår del, om man ska tala från Sveriges perspektiv, uppfyller vi inte allting, men vi ligger väldigt bra till givet den välfärd och det välfärdssystem vi har.

Det vi har fått lite kritik för, också tidigare, är att vi inte kan redogöra för mörkertalet för alla som skulle ha varit berättigade till ekonomiskt bistånd men inte ansökt om sådant, det vill säga glitchen däremellan. Detta har vi alltså inte siffror på. Det finns väl antaganden och så vidare, men där har vi inte mer information. Det är väl där vi har fått lite kritik, och det är heller ingenting vi bestrider. Vi *har* inte siffror på detta.

Anf. 96 VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan vi konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Har du någon övrig fråga?

Anf. 97 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M):

Nej, jag har ingenting jag särskilt vill lyfta upp. Jag svarar såklart på era frågor om ni har några fler gällande dagordningen, men jag har annars inget i övrigt.

Anf. 98 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Då tackar vi äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje med medarbetare för den här gången och önskar er en fortsatt trevlig dag.

**§ 5 Utrikesfrågor – försvar
Försvarsminister Pål Jonson**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikesfrågor –
försvar den 15 oktober 2025**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikesfrågor – försvar den 1 december 2025**

Anf. 99 VICE ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden välkomnar försvarsminister Pål Jonson med medarbetare. Vi börjar med återrapporten från mötet i rådet den 15 oktober.

Anf. 100 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Jag har inget att tillägga utöver den skriftliga rapport som har kommit in.

Anf. 101 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför möte i rådet den 1 december 2025 och dagordningspunkt 3, EU:s stöd till Ukraina. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 102 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Två dagordningspunkter kommer att diskuteras på försvarsministermötet: stödet till Ukraina och europeisk försvarsberedskap.

Diskussionen om Ukraina kommer sannolikt att fokusera på förslag om nytt finansiellt stöd till Ukraina. Kommissionen fick vid Europeiska rådet i oktober i uppdrag av stats- och regeringscheferna att presentera olika alternativ för ett nytt finansiellt stöd för att hjälpa Ukraina, så att de kan möta sina finansiella och militära behov under perioden 2026–2027.

Tre alternativ har presenterats. Det första alternativet är nationella bidrag från medlemsstaterna till Ukraina, kanaliserade via EU. Det andra alternativet är en lösning baserad på gemensam upplåning. Och det tredje alternativet är ett lån till Ukraina som skulle finansieras av den likvida delen av de immobiliserade ryska tillgångarna.

Regeringen ställer sig positiv till mer långtgående åtgärder när det gäller användandet av de immobiliserade ryska tillgångarna i enlighet med folkrätten och EU-rätten. Regeringen anser därför att EU:s kommande finansiella stöd till Ukraina i första hand bör finansieras av de immobiliserade tillgångarna och verkar för att ett förslag ska presenteras så snart som möjligt och för att stödet ska komma på plats så snabbt som möjligt.

När det gäller garantier för att täcka riskerna är det viktigt med långsiktighet och rättvis bördefördelning mellan EU:s medlemsländer. Regeringen anser att det är viktigt att stödet ska kunna finansiera både budgetära och militära behov. Ukrainas behov, definierade av Ukraina, måste vara vägledande.

Regeringen verkar för att stödet ska bli ändamålsenligt och för att den militära delen av det finansiella stödet inte ska befästas med onödiga

restriktioner. Det skulle riskera att underminera Ukrainas möjlighet att upphandla militär materiel även utanför Europa. Regeringen verkar också för att den militära delen ska kunna täcka både kortsiktiga och långsiktiga behov.

Ett nytt finansiellt stöd till Ukraina på basis av de immobiliserade ryska tillgångarna blir viktigt. Men det kommer inte att vara tillräckligt. Därför verkar regeringen för att EU:s medlemsstater även i fortsättningen ska ge ett ambitiöst bilateralt militärt stöd till Ukraina.

Diskussionen väntas också beröra det försvarsindustriella samarbetet med Ukraina. Regeringen ställer sig positiv till ett ökat försvarsindustriellt samarbete och driver på för att integrera Ukraina i den europeiska försvarsteknologiska och industriella basen.

Regeringen välkomnar att Ukraina har getts möjlighet att delta i Europeiska försvarsfonden, EDF. Det bidrar till integrationen av Ukraina i EU:s försvarsindustriella bas och möjliggör för ett ökat kunskapsutbyte mellan Ukraina och EU på försvarsområdet.

Regeringen verkar även för att EU:s försvarsindustriella program, däribland Edip, ska komma Ukraina till gagn i linje med Ukrainas behov.

Anf. 103 MARKUS SELIN (S):

Fru ordförande! Tack, försvarsministern, för genomgången!

Inledningsvis vill jag gratulera till hitintills möjliga exportframgångar gällande ubåtar och stridsflyg. Samtidigt har jag jobbat tillräckligt mycket med komplicerad försäljning för att ödmjukt säga att detta inte är tillfället att slå av på takten. Man ska tvärtom ro dessa i hamn. Anledningen till att jag säger det är att det för oss socialdemokrater är viktigt med avancerade arbetstillfällen runt om i hela landet, vilket försvarsministern kanske har hört många gånger nu.

När det gäller själva dagordningen hade vi en väldigt bra och fyllig genomgång med statssekreterare Sandwall. Jag kan inledningsvis säga till försvarsministern att vi inte har någon avvikande standpunkt.

Gällande dagordningspunkt 3, EU:s stöd till Ukraina, dryftade vi däremot och vände och vred på några frågor. Först och främst gjorde vi en tillbakablick. Den gällde det som vi nu nästan har glömt: ASAP och de 1 miljon granaterna och granatliknande ammunition till Ukraina. Det projektet blev ju så där.

Redan på den tiden fanns det blockeringar i fråga om upphandling även utanför Europa, som försvarsministern lyfte fram. Det har florerat en diskussion om att till exempel Frankrike blockerade att vi på den tiden skulle köpa artilleriammunition från till exempel Sydkorea och Turkiet, för att nämna några möjliga importaffärer för att stödja Ukraina.

Vi hade som sagt en bra diskussion och fick bra svar från statssekreteraren i går. Vi fick även använda ordet segsliten.

Vi ställde några frågor om ASAP 2.0, och vi fick lite svar kring det. Men försvarsministern får gärna kommentera. Var ligger nästa projekt, alltså fortsättningen på ASAP-projektet, när det gäller att sörja för ammunition till Ukraina? Det är vår första delfråga.

Den andra frågan kopplar till min första hälsning här på förmiddagen: möjliga stridsflyg till Ukraina. Sverige har via en avsiktsförklaring deklarerat att Jas 39 Gripen kan bli användbart i Ukraina, och Volodymyr Zelenskyj har många gånger önskat bokstavligen svenskt stridsflyg, just

för att det är designat och format för att bekämpa den stora grannen i öster. Frågan är kopplad till det.

Jag ska återigen säga att vi, som brukligt är, var inne på denna materia på försvarsutskottet i går. Tre fyra veckor efter att Sverige hade deklarerat att stridsflyget Jas är på väg till Ukraina deklarerade Frankrike att de också vill skicka sina stridsflygplan till Ukraina, i ungefär liknande volym.

Min fråga blir bland annat hur det ser ut kopplat till ASAP 2.0. Och följdfrågan blir om det fortfarande finns europeiska friktioner eller krumbukter som leder till att det blir blockeringar, som gör att vi inte sätter Ukraina i första rummet.

En tredje delfråga blir, kopplat till det, om samma mekanismer är inblandade när det gäller stridsflygen här och nu.

Jag kan lägga till en sak nu också, så att jag kanske inte behöver begära ordet senare. Detta var inte uppe på utskottet i går. Försvarsministern har alltså inte hört detta tidigare.

Vi pratar mycket om finansieringen av Ukrainas materiel. Vi hörde om nationella lån, gemensamma lån och immobiliserade ryska tillgångar. Vi har ingenting emot det tredje spåret, som försvarsministern framförde. Vi vill dock påminna om att man absolut kan stärka Ukrainas intäkter, men man måste också fortsätta påminna varandra om att strypa Rysslands intäkter genom sanktioner.

Det kommer tyvärr fortfarande, även i Sverige, tråkiga rapporteringar och nyheter från affärspressen om att till exempel svenska företag kringgår eller hjälper Ryssland att kringgå sanktionerna. Med andra ord fortsätter de att göda Rysslands stridskassa, så att ukrainska kvinnor, barn och män vid fronten fortsätter att dö. Det orsakar lidande.

Det är vår hälsning, som inte var med på försvarsutskottet. Försvarsministern får hantera och kommentera den hur han nu behagar.

Anf. 104 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Tack, Markus Selin, för den breda samsyn som finns om att försvarsexport är viktigt för vårt försvarsbehov men också för regional utveckling och arbetstillfällen.

Jag vill göra några referenser kopplat till ASAP 2.0. Mycket av Ukrainastödet utformas baserat på det aktuella ukrainska behovet. De uppgifter jag har är att Ukraina själva har vidtagit åtgärder för att öka den inhemska produktionen av både 152 millimeter och 155 millimeter. Som Markus Selin känner till finns också det tjeckiska initiativet.

För ett halvår år sedan fanns det diskussioner om ett ASAP 2.0, som syftar till att kunna leverera mer artilleriammunition till Ukraina. Vi har faktiskt inte hört någon mer diskussion om detta. Det kan bero på att det ukrainska behovet inte är lika uppenbart, eftersom man har ökat den egna produktionen. Men jag har inga nya uppgifter.

Det som Markus Selin också är ute efter, på goda grunder, är inte minst de regler som har omgett Edip. Det har funnits olika synpunkter på hur stängd eller öppen EU-marknaden ska vara.

Det glider faktiskt in på den andra frågan, om Gripen till Ukraina. Vi har kommunicerat att vår uppfattning är att det är klart att de frysta ryska tillgångarna bör kunna finansiera både de kortsiktiga och de långsiktiga ukrainska behoven och att Ukraina ska ha möjlighet att forma hur de frysta ryska tillgångarna ska användas. Det öppnar naturligtvis upp möjligheter.

Ukraina har själva sagt att man prioriterar utvecklingen av ett starkt luftförsvar inklusive ett starkt flygvapen högt. >>> **Sekretess enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

2025/26:15
28 november

Det andra är öppenheten. Det finns olika uppfattningar om hur de frysta ryska tillgångarna ska användas, också när det kommer till exempelvis europeiskt innehåll. Som Markus Selin säkert hörde anför vi att det är viktigt att det finns en öppenhet också för andra leverantörer och även för att det i plattformar kan vara ett stort utländskt innehåll. Det kalibreras alltså en del, också med utgångspunkt från regeringens position.

Markus Selins tredje punkt gällde, som jag förstår det, de problem som finns med sanktionerna. Markus Selin har helt rätt i att det tyvärr är poröst. Jag vet att utrikesministern nyligen anhängiggjorde detta i samband med en så kallad doorstep på förra FAC som visade att EU:s medlemsstater köper alldeles för mycket olika produkter från Ryssland som skulle kunna träffas av sanktionerna.

Sverige var drivande i fråga om det 19:e sanktionspaketet och arbetar nu aktivt för att få ett 20:e sanktionspaket på plats. Sverige tillhör också de länder som är allra mest aktiva när det kommer till att identifiera fler fartyg som är kopplade till den ryska skuggflottan. Det är några av de saker som är inom ramen för vår politik för att kunna begränsa det ryska agerandet och öka sanktionstrycket.

Jag har sagt det tidigare: Vägen till fred i Ukraina går genom ett ökat militärt stöd till Ukraina och ökade sanktioner för att pressa den ryska sidan att faktiskt börja förhandla på allvar.

Anf. 105 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Försvarsberedskap. Också detta är en diskussionspunkt.

Anf. 106 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Mötets andra diskussionspunkt, om försvarsberedskap, kommer att fokusera på att ta arbetet med att stärka den europeiska försvarsberedskapen vidare, huvudsakligen fram till 2030. Diskussionen kommer troligen att fokusera på medlemsstaternas arbete med att åtgärda de kritiska förmågegapen, som tas upp i bland annat vitboken.

Det är positivt att åtgärder vidtas för att Europa ska kunna ta ett större ansvar för sin egen säkerhet och sitt försvar. Regeringen anser att det är viktigt att detta arbete är medlemsstatsdrivet och att det utgår från Natos förmågemål.

Att åtgärda de kritiska förmågegapen är en viktig del i försvarsberedskapen. Det sker bland annat genom olika medlemsstatsdrivna förmågeprojekt där medlemsstaterna har uppmanats att ta en ledande roll.

Regeringen bidrar aktivt till arbetet. Vi har bland annat erbjudit andra medlemsstater att ansluta sig till befintliga avtal inom olika förmågeområden, exempelvis inom markstridsområdet och luft- och robotförsvarsområdet. Sverige har dessutom, tillsammans med ett antal

andra medlemsstater, erbjudit oss att ta en ledande roll inom luft- och robotförsvarsområdet respektive markstridsområdet.

Vi betonar också vikten av att Ukraina ska kunna dra nytta av arbetet med förmågeprojekten. Nu är det viktigt att vi fortsätter det omfattande förmågeutvecklingsarbete som pågår och utvärderar hur arbetet ska bedrivas framåt för att kunna fylla de kritiska förmågegap som vi har identifierat.

Europeiska försvarsbyrån, EDA, har en central roll i att stötta medlemsstaterna i detta arbete. Regeringen välkomnar därför att Europeiska rådet i oktober slog fast att EDA:s roll behöver stärkas.

Mot bakgrund av den försvarsindustriella färdplan som kommissionen presenterade förra veckan förväntas mötet också diskutera försvarsindustriella åtgärder för att stärka den europeiska försvarsberedskapen. Målet med vårt arbete måste vara att medlemsstaterna ska kunna utveckla och anskaffa de bästa förmågorna utifrån en stark, konkurrenskraftig och innovativ europeisk försvarsindustri. Tre saker är särskilt viktiga för att uppnå detta.

För det första har Europa inte världsledande teknologi eller tillgång till avgörande komponenter på alla områden. EU:s försvarsindustriella instrument måste därför vara öppna för samarbete med partner både inom och utom Europa.

För det andra behöver vi fokusera på åtgärder och samarbete i tidiga utvecklingsfaser. Detta kommer att ge oss möjligheter att skapa bättre samordning och interoperabilitet i senare skeden. Samarbete och kravharmonisering i tidiga faser ger också bättre förutsättningar för att samordna anskaffningar i ett senare skede och för att uppnå stordriftsfördelar, sänkta kostnader och kortare leveranstider.

För det tredje måste vi lära oss av ukrainarnas erfarenheter och den innovationsförmåga de påvisat. Det är därför viktigt att den försvarsindustriella integreringen med Ukraina fortgår.

Förra veckan presenterade kommissionen ett paket för militär rörlighet, som bland annat innehåller ett nytt förordningsförslag. Det kommer troligen också att beröras på mötet. Regeringen analyserar fortfarande förslaget men konstaterar att militär rörlighet är en förutsättning för stark försvarsberedskap. Regeringen välkomnar därför att kommissionen presenterat förslaget på hur militär rörlighet kan stärkas. Arbetet som görs i EU bidrar till att stärka Nato, vilket regeringen ser positivt på. Väl fungerande militär rörlighet är även en förutsättning för vårt stöd till Ukraina.

Anf. 107 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, försvarsministern, för redogörelsen!

Jag ska inte bli långrandig utan bara hänvisa till vår tidigare avvikande ståndpunkt, som ju handlar om att vi vill se mer av försvarssamarbete mellan länder än av överstatlig militär via EU.

Anf. 108 MARKUS SELIN (S):

Fru ordförande! Tack till försvarsministern för redogörelsen för dagordningspunkt 4!

Vi socialdemokrater har egentligen inga avvikande ståndpunkter utan bara några hälsningar varav försvarsministern säkert har hört några förut.

Först och främst välkomnar vi såklart en EU-gemensam försvarsindustri. Men vi vill varmt påminna om att man inte får glömma att arbetet ska bidra till jobb i hela Sverige. Det handlar om fler jobb i Örnsköldsvik, Trollhättan, Linköping och kanske till och med försvarsministrarnas Värmland.

Jag ställde en fråga till statssekreterare Sandwall i går. Man hamnar ju ofta i en diskussion med tredjeland. Hur ska dokument och paragrafer i EU skrivas för att Storbritannien, i vårt fall, ska kunna vara med? Storbritannien är en viktig intressent och partner för Sverige, bland annat på de orter jag nyss nämnde. Jag ställer samma fråga till försvarsministern: Hur kan Sverige påverka EU och de försvarspolitiska instrumenten för att Storbritannien ska komma oss närmare, alltså vända på kuttingen och inte ändra oss och våra paragrafer? Hur ser regeringen till att Storbritannien blir än mer involverade och dessutom bjuds in till alla dessa för oss så viktiga industriprojekt?

Vi hade en diskussion om prioriterade områden för Sverige. Jag förstår att det finns en vits med markstrid och luftförsvar – helt klart. Men jag noterar att undervattensförmågan inte kom med. Den är ju lite extra aktuell med tanke på vad som händer i möjliga orderböcker.

Jag ställde också frågor beträffande betoningen på att komma in tidigt i projekten. Statssekreterare Sandwall gav ett bra svar, som bland annat handlade om det försvarsministern var inne på om allt från att bygga bort krångliga standarder som senare kan vålla problem till särkrav som kan påverka kvaliteten. Den frågan behöver försvarsministern inte kommentera mer just nu, men däremot skulle jag vilja ställa en fråga kring interoperabiliteten.

I går ställde jag frågor om interoperabilitet och fick lite mer geografiska svar om hur vi ska föra hjälp och stöd från Atlanten till en möjlig östfront. Men efter att ha sovit på saken undrar jag om det då inte blir än mer komplicerat vad gäller såväl operativ som taktisk interoperabilitet – underrättelseinteroperabilitet. Man kan nästan sätta ”interoperabilitet” i samband med alla försvarsbegrepp.

Jag vill koppla detta till det som vi nu börjar bli ganska varma i kläderna kring, nämligen fördelningen av vad EU ska göra och vad Nato ska göra. Min avslutande fråga gäller interoperabiliteten kopplad till vad detta begrepp rymmer i kombination med förhållandet mellan EU och Nato. Det är en ganska bred fråga, men jag tror att försvarsministern direkt kan fånga den.

Anf. 109 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Tack, Markus Selin, för viktiga frågor!

Jag är helt enig med ledamoten om vikten av ett så nära samarbete som möjligt mellan EU och Storbritannien, inklusive på det försvars- och säkerhetspolitiska området. Storbritannien ska ha så stort tillträde som möjligt till de instrument som nu utvecklas för att stärka den europeiska försvarsberedskapen. Så sent som den här veckan har jag pratat med Storbritanniens försvarsminister om detta för att bereda vägen.

Det har varit pågående diskussioner kopplade till Safe, där enligt mig orimliga krav har ställts för att ge Storbritanniens tillträde. >>> **Sekretess enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Till detta hör att jag träffade försvarskommissionär Kubilius förra fredagen på ett

försvarsforum i Halifax i Kanada. Jag talade om vikten av ett nära och effektivt samarbete mellan EU och Storbritannien på det försvarspolitiska området, inklusive tillträde till olika typer av försvarsmekanismer som EU utvecklar.

Detta har naturligtvis också att göra med vissa ägarstrukturer, givet att Storbritannien är en central aktör även som ägare av den i Sverige verksamma försvarsindustrin. BAE Systems, Bofors, BAE Systems Hägglunds och GKN, som väl är vårt femte största försvarsföretag, har ju brittiska kopplingar.

Den andra delen kopplad till Markus Selins fråga handlade om hur vi bör formera oss i detta och hur vi i någon mån också bör främja den svenska försvarsindustrin i de program som rullas ut. Markus Selin var inne på det spåret. Det är naturligtvis ingen tillfällighet att vi har erbjudit oss att leda på markstridsområdet, givet de erfarenheter vi har av gemensam upphandling av CV90 från BAE Systems Hägglunds. Vi har ju bland annat ett sex länders LOI kring detta.

Vad gäller luftrobotförsvaret är det väl känt att vi relativt snabbt har utvecklat olika typer av förmåga till kort- och medelräckviddigt luftvärn, framför allt ett system som heter Loke, men även Robot 70. Programmets syfte är att med stark industriell förmåga ge bättre förutsättningar att inta en ledande roll i de olika typerna av program.

Den tredje frågan tangerade också detta och handlade om varför man vill samverka i tidiga faser. Det är för att det är vår erfarenhet att tidig samordning i utvecklingsfasen oftast gör det lättare att nå standardisering och kravharmonisering.

Vi har några områden där jag tycker att vi har lyckats relativt väl på europeisk nivå med att få till ökad prioritering, det vill säga komma tidigare i kön till plattformarna och få lägre priser.

Jag skulle framför allt vilja nämna CV90, där jag tycker att vi har lyckats bryta kostnadskurvan och fått större, långsiktigare ordrar och ökat produktionstalen i Örnsköldsvik. Även i stridsvagnsupphandlingen valde vi en standardiserad lösning med en liknande stridsvagn för Sverige, Norge och Tyskland.

Ytterligare ett område där vi lyckats med standardisering för att få upp produktionstakten och få ned priserna är CAVS och Patria AMV. Där har Sverige och Finland fått medel från Edirpa.

Den sista frågan gällde interoperabilitet, samverkansförmåga. Det handlar om konnektivitet, så att försvarsmakterna kan prata med varandra, men också om att ha interoperabilitet taktiskt och operativt. Det är de huvudsakliga aspekterna.

Vår uppfattning är inte att det egentligen utgör ett problem att vi har många olika producenter av stridsfordon i Europa. Det kan vara bra med ett element av konkurrens. Men det är viktigt att stridsfordonen är interoperabla, det vill säga att man till exempel kan ha standardiserad ammunition, utbildning, logistik och underhåll. Särskilt på kommunikationsområdet är interoperabilitet väldigt viktigt.

Anf. 110 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tror att vi kan samla ihop oss till beslut. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande standpunkt anmäld av Vänsterpartiet.

Jag vill tillägga att försvarsindustrins Karlskoga ligger i Örebro län – som är undertecknads valkrets – men också mycket riktigt i landskapet Värmland där Pål Jonson hör hemma.

2025/26:15
28 november

Vi går vidare till den sista dagordningspunkten, Övriga frågor.

Anf. 111 Försvarsminister PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Inga övriga frågor från vår sida.

Anf. 112 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar försvarsministern med medarbetare för den här gången i EU-nämnden och önskar er en fortsatt trevlig dag.

§ 6 Transport-, telekommunikations- och energifrågor

Civilminister Erik Slottner

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 6 juni 2025

Återrapport från informellt ministermöte den 9–10 oktober 2025

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 4–5 december 2025

Anf. 113 VICE ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden välkomnar civilminister Erik Slottner med medarbetare. Vi ska hantera två återrapporter och sedan information och samråd inför rådsmötet den 4–5 december.

Anf. 114 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! Nämnden har fått en skriftlig återrapport från mötet, och jag svarar gärna på eventuella frågor.

Anf. 115 VICE ORDFÖRANDEN:

Det gällde alltså återrapporten från mötet i rådet den 6 juni. Det finns inga ytterligare frågor. Vi tackar för informationen.

Vill civilministern tillägga något till den skriftliga återrapporten från det informella ministermötet den 9–10 oktober 2025?

Anf. 116 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Nej, men jag svarar på frågor om det finns några sådana.

Anf. 117 VICE ORDFÖRANDEN:

Det verkar som om EU-nämndens ledamöter är mycket nöjda även med denna skriftliga rapport. Vi tackar för informationen.

Vi går över till information och samråd. Det är dagordningspunkt 6, Slutsatser om europeisk konkurrenskraft under det digitala decenniet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 118 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! På mötet väntas rådet godkänna rådsslutsatser om europeisk konkurrenskraft under det digitala årtiondet som det danska ordförandeskapet presenterade i juli i år. Det senaste förslaget till rådsslutsatser ligger i linje med regeringens ståndpunkt. Slutsatserna innehåller rådets syn på hur EU inför översynen av policyprogrammet för det digitala årtiondet ska stärka europeisk konkurrenskraft.

Slutsatserna framhåller vikten av att skydda grundläggande rättigheter och EU:s värderingar, vilket är avgörande för att främja innovation, produktivitet, välfärd och välstånd men också hållbar tillväxt och ekonomisk säkerhet i hela EU.

Regeringen ser positivt på att slutsatserna betonar vikten av att ta hänsyn till de nationella och geopolitiska omständigheterna liksom den tekniska utvecklingen. Målen i det digitala årtiondet ska stödjas av en effektiv, koordinerad och strategisk användning av EU:s policyprogram och EU:s finansiering.

För att stärka EU:s digitala konkurrenskraft och suveränitet på ett öppet sätt betonar slutsatserna vikten av utveckling och införande av digital teknik samt digital kompetens. Det förutsätter också ett effektivt, förenklat och sammanhållet regulatoriskt regelverk.

Inför revideringen av policyprogrammet understryker slutsatserna att nya eller reviderade mål bör baseras på ett användarperspektiv och på teknikneutralitet. Det betonas också att målen bör vara konkreta och möjliga att genomföra på ett enkelt, resurseffektivt och transparent sätt.

Regeringen är positiv till slutsatserna och välkomnar särskilt de delar som handlar om digital konkurrenskraft som ett centralt strategiskt mål som är avgörande för att främja innovation, produktivitet, välfärd och hållbar tillväxt i hela EU. Regeringen avser därför att ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 119 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Från Miljöpartiets sida ser vi kritiskt på detta. Vi menar att EU just nu snarare avreglerar detta in i ett beroende av amerikanska och kinesiska plattformar i stället för att driva en ändamålsenlig agenda för att förenkla och stärka europeiska företag. Vi menar att EU:s fokus borde ligga på att verka för förenkling, tydliga regler och strategiska investeringar i just EU-tillverkad teknik från små och medelstora företag och innovatörer och inte på att skära ut kryphål för amerikanska techjättar.

Detta är alltså en avvikande ståndpunkt.

Anf. 120 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Jag kommenterar gärna detta. Nu var det i och för sig ingen frågeställning här.

Detta är alltså en revidering av det digitala årtiondet. Det är en lite annan produkt. Sedan kommer vi in på digital suveränitet, som är en allt viktigare fråga i EU-sammanhang. Vi tycker också att det är en viktig fråga. Från mitt perspektiv som civilminister med ansvar för digitaliseringsfrågor är detta något som jag vill främja. Det handlar om tillväxt för och framkomst av nya europeiska och gärna också svenska teknikföretag. Inte minst pratar vi om detta med molntjänster för att få en ökad diversitet där, vilket också är väldigt efterfrågat inte minst av offentliga aktörer som hanterar mycket känsliga data.

Men vi måste också skapa förutsättningar för en tillväxt för dessa företag. Detta tror vi bland annat kan åstadkommas genom just avreglering och förenkling, för då stärker vi vår konkurrenskraft gentemot bland annat USA. Gör vi inte detta är risken stor för att den tekniska utvecklingen väldigt ensidigt kommer att fortsätta att ske just i USA, Kina och länder utanför EU.

Anf. 121 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Det som Miljöpartiet och jag ser kritiskt på är just hur man väljer regelförenkling på bekostnad av den digitala integriteten för att också gå storföretagen till mötes. I mycket annat av det ministern sa kan jag instämma, men jag vidhåller att den digitala integriteten och skyddet för personuppgifter inom EU är något som vi måste slå vakt om i alla läger.

Anf. 122 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ska ge ordet till civilministern. Jag vill bara säga att den här punkten, punkt 6, alltså handlar om rådsslutsatserna. Punkt 7 är en diskussion om förenkling och digitalisering. Saker och ting går väl in i varandra, men jag säger detta som information till nämnden.

Anf. 123 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Om jag får tillfälle att prata gör jag hemskt gärna det.

Nu vet jag inte vad som avses här – är det omnibuspaketet som man framför allt är orolig för? Vi ser ju väldigt positivt på detta, och under kommande punkter kommer jag att gå in på detta. Bland annat handlar det om att datalagstiftningen, som vi ser det, moderniseras och anpassas efter verkligheten och den förändring som har skett sedan den kom till stånd 2018. Under de gångna sju åren har det hänt väldigt mycket. Det är ett stort hinder, och vi måste alltid göra en avvägning mellan skyddet för personlig integritet och innovation och tillväxt. Det tycker jag att man gör nu.

Problemet med den datalagstiftning vi har i dag är att den till vissa delar omöjliggör eller försvårar tillväxt och framkomst av nya teknikföretag. Vi kan nu med ny teknik också tvätta sekretessbelagd information och få använda sådana data. I dag är det svårt att få göra detta på grund av dagens GDPR-lagstiftning. Det är bland annat detta man vill komma åt, så att inte GDPR och annan datalagstiftning blir obsolet och inte hänger med i den digitala utvecklingen. Detta tycker jag är viktigt.

Anf. 124 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tror att den här diskussionen kommer igen under fler punkter.

Anf. 125 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag vill be om ursäkt. Mitt anförande gällde dagordningspunkt 7.

Jag behöver väl inte återupprepa samma sak under nästa punkt? Nu är ju min och Miljöpartiets ståndpunkt känd.

Anf. 126 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är ju det talade ordet som gäller, och det görs uppteckningar. Vi får väl konstatera att diskussionen gällande dagordningspunkt 7 redan har påbörjats under punkt 6.

Det vi nu har att hantera under punkt 6 är att besluta om rådsslutsatser. Regeringen tänker ställa sig bakom rådsslutsatserna, och jag kan konstatera att finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då går vi raskt vidare och fortsätter diskussionen under dagordningspunkt 7, Förenkling och digitalisering: minska bördorna för företag på det digitala området. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 127 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! Ordförandeskapet har alltså initierat en diskussion om vad som kan göras när det gäller förenkling på det digitala området. Förenkling på det digitala området är viktigt, och regeringen välkomnar en sådan diskussion. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamåls-

enligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför den inre marknaden.

Regeringen välkomnar att kommissionen prioriterar regelförenklingsarbetet och att man försöker åstadkomma regelförenklningar, bland annat genom så kallade omnibusförslag. I förra veckan, den 19 november, presenterade kommissionen ett omnibuspaket med regelförenklningar just på det digitala området. Paketet innehåller bland annat ändringar i dataskyddsförordningen och förenklningar i AI-förordningen. Sverige har länge drivit på för dessa förenklningar och välkomnar därför att våra prioriteringar nu återspeglas i det förslag som ligger, särskilt vad gäller minskade rapporteringskrav, undvikande av fragmentisering och ett mer flexibelt ikraftträdande för högrisk-AI-system.

Regeringen har tidigare identifierat ett antal områden som är prioriterade. Det inkluderar överlapp i rapporterings- och dokumentationskrav i den digitala lagstiftningen, fragmentering i tillämpningen av de digitala regelverken och brist på konsekvensanalyser av initiativ på det digitala området.

Jag kommer under diskussionen att lyfta fram behovet av att en fullständig och transparent kartläggning av EU:s digitala regelverk sker.

Anf. 128 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Från Centerpartiets sida håller vi med om att regelförenklingen är jätte viktig, i synnerhet för mindre företag. Exempelvis GDPR har verkligen blivit ett hinder.

Nu tror jag att ministern delvis redan har svarat på den fråga jag hade, för det kom mer i ministerns anförande än vad som stod i texten. Men jag undrar ändå: Är det någon särskild EU-lagstiftning som regeringen ser som särskilt hindrande och som ministern därmed i diskussionen särskilt kommer att driva på för att förändra?

Anf. 129 KADIR KASIRGA (S):

Fru ordförande! Tack, ministern, för redogörelsen! Vi socialdemokrater är inte för regelkrångel, så vi står också bakom målet att förenkla den digitala lagstiftningen. Men här i nämnden är det känt att vi inte tycker att förenkling inte ska bli en genväg som riskerar till exempel cybersäkerhet, integritet eller konsumentskydd.

Regeringen hänvisar till omnibuspaketet. Där hade jag velat ha en tydligare redogörelse för vilka delar av regelverket som riskerar att påverkas, särskilt eftersom vi inte har haft någon överläggning om paketet i trafikutskottet eller i riksdagen.

Det är lite olyckligt att regeringen i förskott välkomnar detta och så att säga går händelserna i förväg. Vi måste ju ha en överläggning i den frågan också.

Vi har tidigare i Socialdemokraterna både här och i Europaparlamentet understrukt hur viktigt det är att värna om integritetsregler, hög cybersäkerhet och att man gör konsekvensanalyser när man genomför förenklningar av regelverken. Det är väldigt viktigt.

Kommer regeringen att återkomma med någon fakta-PM till riksdagen när det gäller omnibuspaketet? Detta med mandatet är ju viktigt, och jag skulle gärna vilja höra en kommentar där.

2025/26:15
28 november

Min andra fråga är: Hur kommer regeringen att säkerställa att arbetet med förenklingar inte leder till försämringar eller försvagningar när det gäller cybersäkerhet, integritetsskydd och dataskydd?

Anf. 130 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, ministern, för redogörelsen! Jag håller med om mycket av det som har sagts och ska inte bli långrandig.

Vi vet alla att det behövs regelförenklingar på det här området. Det är väldigt komplicerade regler. Men jag vill ändå höra ministern säga att Sverige värnar människors rätt till integritet och dataskydd och att man kommer att driva detta i samband med regelförenklingarna, det vill säga att detta inte innebär någon ambitionssänkning.

Anf. 131 VICE ORDFÖRANDEN:

Det var lite av en processfråga med tanke på att det, som vi har förstått det, ännu inte har producerats något fakta-PM gällande omnibuspaketet på det digitala området, och det har därmed inte hanterats i riksdagen. Men man ska nu ändå åka till ett rådsmöte och hantera denna fråga, och frågan gällde hur man tänker kring det. Men det var också en del frågor i sak.

Anf. 132 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! Jag läser mina anteckningar och börjar med Anna Lassés frågor om AI-förordningen. Vi har inte riktigt från regeringen sagt något om en officiell ståndpunkt, vad vi tycker är viktigast eller en prioriteringsordning. Men om jag ändå som ansvarig minister inom området får ta mig friheten att resonera lite kring det är den paus som föreslås för högrisk-AI till dess att tekniska standarder finns på plats en väldigt tydlig ståndpunkt från svensk sida – statsministern har också lyft detta med sina kollegor. Detta är en tydlig svensk ståndpunkt och en tydlig svensk framgång, får man säga. Nu räknar man med att tillämpningen av de delar av förordningen som gäller högrisk-AI kommer att skjutas upp med ungefär ett år, till dess att tekniska standarder finns på plats.

Sedan skulle jag säga, mot bakgrund av de många möten jag har med både offentliga aktörer och privata företag, att GDPR ändå börjar bli obsolet och lägger mycket hinder i vägen för utveckling inom det digitala området. Det är inte min fråga, för detta ligger på justitieminister Gunnar Strömmer. Men fler och fler öppnar ändå det locket.

Vi ser också inte minst hur GDPR tillämpas olika inom EU. I Frankrike har man mycket lättare att få tillgång till data som skyddas enligt GDPR om man kan anonymisera dem. I Sverige har detta visat sig svårt vid utveckling av sjukvårdssystem. Det är en sådan synpunkt jag har stött på. Det är inte bra när EU-lagstiftning tillämpas och implementeras på olika sätt.

Därför är det väldigt viktigt för mig att i mina anföranden prata om harmonisering – eller det som jag nu har pratat med er om, minskad fragmentisering vad gäller implementeringen av EU:s regelverk – så att vi inte får gemensamma regelverk som sedan i praktiken blir 27 olika. Det är jättedåligt för europeisk och därmed också svensk konkurrenskraft.

Sedan tycker jag att det är väldigt bra om man samlar olika datalagar så att det blir *en* datalag, för att minimera risken för överlappning. Ett annat mål med omnibuspaketet är minskad fragmentisering och minskad

överlappning i regelverket. Vi förbättrar förutsättningarna att uppnå detta om vi samlar lagstiftningen till *en* lagstiftning. Det tycker jag också är väldigt bra.

2025/26:15
28 november

Sedan har vi Digital Network Act, som är under bearbetning. Sverige har lämnat in synpunkter och en del konkreta förslag på hur man skulle kunna göra en del regelförenklingar på det området. Detta har presenterats i form av ett icke-papper – ett ord jag fortfarande inte har mig vid, efter tre år som minister. Det var svaret på Anna Lasses frågor.

Sedan har vi Kadir Kasirgas fråga. Det kommer att komma ett fakta-PM, men kom ihåg att omnibuspaketet kom förra veckan. Det är ett ganska omfattande paket, så det har inte hunnit tas fram. Men planen är att det kommer ett fakta-PM före årsskiftet.

Vi ska också komma ihåg att den här punkten på dagordningen inte handlar specifikt om omnibuspaketet utan om regelförenklingar. Men det blir lite konstigt att prata om regelförenklingar och låtsas som att omnibuspaketet inte kommit eftersom det är ett väldigt konkret inspel från EU-kommissionen och, får vi nog ändå säga, går väl i linje med den svenska ståndpunkten sedan tidigare.

Vad gäller cybersäkerhet ligger inte heller det på mig, utan det är Carl-Oskar Bohlin som ansvarar för det. Där jobbar EU genom många andra akter och initiativ för att stärka cybersäkerheten. Vi jobbar också nationellt. När det gäller det jag har sett av omnibuspaketet kan jag inte se att det skulle påverka cybersäkerheten negativt.

Min bedömning är att inte heller integritetsfrågorna kommer att skadas på ett orimligt sätt, i alla fall. Det man gör nu är att anpassa datalagstiftningen så att den är uppdaterad utifrån den verklighet vi lever i och den tekniska utveckling som skett på detta område, så att Europa kan stå starkare i den internationella konkurrensen.

Men jag säger gärna här att integritets- och dataskyddsfrågorna är viktiga utifrån ett svenskt perspektiv, så har jag fått det sagt. Det fanns ett önskemål om det, och jag har inga problem med att säga det.

Anf. 133 AIDA BIRINXHIKU (S):

Jag tror att ministern besvarade frågan i slutet av sitt anförande. Men från oppositionens håll vill vi ha sagt att vi tycker att det, även om vi förstår att det har varit ett kort tidsspann, såklart behöver präglade regeringens ståndpunkt i de här samtalen att omnibuspaketet inte har varit föremål för överläggning i riksdagen. Det gäller just de aspekter som Kadir tidigare lyfte upp. Vi anser att det inte får urholka skyddet för vår integritet eller för grundläggande rättigheter. Detta hade vi velat se tydligare uttryckt i den skriftliga ståndpunkten eller som ett medskick från ministern i de kommande diskussionerna. Det är väldigt viktigt i en svensk kontext men också i en geopolitisk kontext – den balans som behöver finnas mellan å ena sidan att stärka vår innovationskraft och dra de lärdomar vi behöver dra av Draghirapporten, å andra sidan det skydd vi har. Det perspektivet är viktigt för oss i oppositionen. Om det är ett medskick som ministern är redo att ta med sig och framföra i diskussionerna välkomnar vi såklart detta från oppositionen.

Anf. 134 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, ministern, för svaret! Jag har en följdfråga gällande medborgarnas rätt till integritet. Den kommer inte att försämrats på ett orimligt sätt, i alla fall, sa ministern. Min följdfråga är: Vad är rimliga försämringar?

Anf. 135 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! Jag kände i samma sekund som jag sa det att det kommer att komma en följdfråga om det. Det är väl exempelvis om det i GDPR finns saker som är skyddade men inte anses vara skyddsvärda – jag kan inte svara på om det gör det i dag. Då är det ett orimligt skydd – om det finns data som inte bör anses vara skyddsvärda men inte kan användas för att utveckla olika AI-system, exempelvis. Det skulle jag säga, på ett principiellt plan. Jag kan inte nu sitta och säga att den delen är skyddsvärd men inte den. Det är helt omöjligt; det förstår ni själva. Jag vill också återigen betona att GDPR inte tillhör mitt ansvarsområde.

Framför allt handlar det dock om att den tekniska utvecklingen gått framåt. Det har jag betonat och sagt två gånger, och jag säger det nu en tredje gång. Det gör att även data som är skyddsvärda kan tvättas genom så kallad privacy enhancing technology så att skyddsvärda data kan användas utan att man skadar integriteten. Detta har vi från regeringens sida tillsatt en utredning om. GDPR måste ge stöd för att data ska kunna användas på det sättet – det är vi väldigt angelägna om.

Data är helt avgörande för att vi ska kunna dra nytta av AI-utvecklingen och få alla de samhällsnyttor vi vill ha med AI och för att svenska och europeiska AI-företag ska kunna startas, blomstra och utvecklas på vår kontinent och inte bara på andra kontinenter. Då behöver vi öka tillgången till data, och då behöver vi ha en datalagstiftning som möjliggör tillgång till data utan att den personliga integriteten skadas.

Jag hör önskemål från oppositionen här. Jag ser inga problem med att ha en datalagstiftning som förenar möjligheten till innovation med personlig integritet.

Anf. 136 VICE ORDFÖRANDEN:

Då kanske vi börjar bli redo för beslut. Jag tycker mig kunna konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men Miljöpartiet har anmält en avvikande ståndpunkt. Vad tycker Socialdemokraterna?

Anf. 137 KADIR KASIRGA (S):

Vi berörde detta med hänvisningen till omnibuspaketet. Statsrådet har svarat och hänvisat till att det har varit så kort varsel; själva förslaget har nyligen kommit. Jag tycker dock ändå att det av principiella skäl är väldigt viktigt att vi håller oss till processen – hur det går till när man ger regeringen mandat. Jag lutar därför också åt att anmäla avvikande mening, i alla fall när det gäller just det stycket.

Anf. 138 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Jag måste ändå få kommentera det Kadir säger. Detta är ju inte en diskussion specifikt om omnibuspaketet. På det här mötet ska vi inte

uttrycka stöd eller inte för Omnibuspaketet eller säga vilka delar vi tycker är bra eller inte, utan detta är en regelförenklingsdiskussion. Men det blir konstigt att när jag håller mitt anförande låtsas som att EU-kommissionen inte kommer med det största regelförenklingsarbetet på det digitala området. Det blir väldigt apart i diskussionen, och då måste vi luta oss mot de tidigare svenska ståndpunkter vi har haft.

Vid alla möten under mina tre år som civilminister har jag efterfrågat regelförenklingar. Då måste vi på något sätt på mötet kunna välkomna att det kommer ett sådant här paket, utan att vi fastnar i exakta godkännanden eller avslag när det gäller enskilda delar av det.

Anf. 139 VICE ORDFÖRANDEN:

Civilministern blev lite tydligare kring hur han ser på detta. Men vi har fortfarande en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet. Jag vet inte hur vi socialdemokrater ställer oss. Ni som kan detta bättre än jag får göra bedömningen av om statsrådet har tagit med det vi tycker är viktigt att lyfta fram när det gäller regelförenklingar.

Anf. 140 KADIR KASIRGA (S):

Absolut! Detta är väldigt viktigt. Ärendet handlar ju om regelförenklingar – det är inte det som är problemet. Problemet är att det i ställningstagandet finns en hänvisning till omnibuspaketet. Jag som opposition tänker att jag inte har sett förslagen. Vi har inte haft några diskussioner eller överläggningar i trafikutskottet. För mig blir det därför lite grann som att köpa grisen i säcken. Jag håller mig till de principer och den gång vi har: Detta ska överläggas i trafikutskottet. Jag anmäler alltså avvikande mening på den punkten.

Anf. 141 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag hade tänkt hänga på Socialdemokraternas avvikande ståndpunkt eftersom vi brukar tycka likadant i omnibusfrågan. Men jag landar i att jag avvaktar tills Omnibus kommer upp inom detta område eftersom jag tycker att jag har fått bra svar på de frågor jag har haft.

Anf. 142 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det finns en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet och en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna, som mer handlar om att det hade varit en rimligare ordning att vara mer försiktig med att prata om omnibuspaketet innan man faktiskt har hanterat det i riksdagen. I övrigt har vi gjort medskick med ytterligare synpunkter.

Vi går raskt vidare till dagordningspunkt 8, Genomförandet av förordningen om digitala tjänster. Också detta är en diskussionspunkt på rådsmötet.

Anf. 143 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Fru ordförande! På mötet kommer en riktlinjedebatt om reglering och initiativ för digitala plattformar att äga rum, mot bakgrund av att flera medlemsstater på senare tid uppmärksammat försäljning av olagliga produkter på e-handelsplattformar från tredjeland som är verksamma inom

EU. Det rör sig bland annat om den uppmärksammade, helt vedervärdiga marknadsföringen av sexdockor som föreställer barn. Den senaste tiden har flera fall av försäljning av olagliga produkter uppdagats på ett par av de större plattformarna inom EU. Dessa inkluderar försäljning av barnpornografiskt material, försäljning av vapen i klass A och receptbelagda läkemedel.

Medlemsstaterna uppmanas nu att diskutera de utmaningar man ser kring dessa plattformar samt utbyta åsikter och diskutera hur befintlig EU-lagstiftning kan användas för att stärka arbetet mot spridningen av olagliga produkter och olagligt innehåll. Medlemsstaterna uppmanas också att diskutera hur vi på ett övergripande plan kan öka våra gemensamma åtgärder och vårt samarbete med syfte att stärka skyddet för konsumenter och användare av digitala tjänster inom EU.

Regeringen välkomnar att frågan om utmaningar kopplat till e-handelsplattformar lyfts nu under mötet. De fall som har uppdagats riskerar såklart att skada konsumenter och användare, och de undergräver också efterlevnaden av europeiska standarder och regler. Det kan också – som när det gäller just exemplen med sexdockor och vapen – handla om produkter som är straffbara att inneha. Dessa incidenter visar på behovet av att plattformar verksamma inom EU ökar kontrollen och säkerhet på de produkter de marknadsför och säljer.

Inom ramarna för DSA är det viktigt att plattformarna tar sitt ansvar, att EU-kommissionen agerar mot de överträdelser som de stora plattformarna gör sig skyldiga till och att tillsyn och utredning sker skyndsamt och effektivt.

Ett mer enhetligt och harmoniserat övergripande angreppssätt på EU-nivå är också viktigt, och för att komma åt problemen med olagligt innehåll och material krävs åtgärder inom flera områden. Detta inkluderar full tillämpning av redan existerande digital reglering. Det förutsätter stärkt konsumentskydd och effektiv marknadskontroll samt samordning inom och mellan EU:s medlemsstater och EU-kommissionen.

Regeringen tar givetvis sexualbrott mot barn på mycket stort allvar. Internet har tyvärr fört med sig en utveckling som innebär nya möjligheter för gärningsmän att begå dessa brott. Det är därför mycket viktigt att såväl regeringen som de brottsbekämpande myndigheterna samt frivilligorganisationer och andra relevanta aktörer i samhället fortsätter ett aktivt arbete för att stödja och skydda brottsoffren samt för att skapa förbättrade möjligheter till att effektivt förebygga och bekämpa denna typ av allvarlig och vedervärdig brottslighet.

Anf. 144 KADIR KASIRGA (S):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen!

Vi i Socialdemokraterna välkomnar att denna fråga lyfts upp. Det är fullständigt oacceptabelt att dessa pedofildockor – barnsexdockor – fortfarande säljs på plattformar som verkar inom EU. Det är uppenbart att det kommer att krävas mer än nationella insatser. I Sverige har vi kriminaliserat köp och försäljning av dessa produkter.

Min fråga till statsrådet blir om statsrådet kan utveckla vilka konkreta förslag han kan lägga fram på detta möte när det gäller att stoppa dessa plattformar – även från tredjeländer.

Anf. 145 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Ordförande! Det finns inga nya konkreta förslag som vi kommer att lägga fram konkret på det här mötet. Det är ju en riktlinjedebatt, som förhoppningsvis kommer att kunna leda fram till nya förslag framöver. Vi får dock inte glömma att vi har Digital Services Act, som jag tycker ändå ger ett starkt verktyg för att ta bort den här typen av innehåll på våra plattformar.

Regeringen lägger ju i sin budget 15 miljoner kronor på att kunna tillämpa DSA redan nästa år. Det är PTS som får de pengarna. Vi ger också pengar till Konsumentverket för att de ska utveckla sitt arbete med att hitta farliga produkter. Vi blandar ju lite här nu – farliga och olagliga produkter och så – men de går ju in i varandra.

Det pågår också annat arbete. Kommissionen har ett arbete på de stora plattformarna med över 45 miljoner användare. Konsumentverket deltar också i ett europeiskt samarbete om kontrollmekanismer för att hitta fel och brister inom just marknadsföringslagen där man kan upptäcka den här typen av farliga och olagliga produkter på plattformarna.

Det finns säkert några fler saker jag skulle kunna säga om detta, eftersom jag hade förberett material till frågestunden i går. Det var synd att jag inte hade med de anteckningarna. Det är i alla fall några av de verktyg vi jobbar med nu. Jag är övertygad om att vi kommer att behöva jobba mer gemensamt inom EU också.

Man vill naturligtvis också rikta en allmän uppmaning till svenska folket – det gjorde jag under frågestunden i går också – och säga att ni, om ni vill vara säkra på att de produkter ni köper upprätthåller europeisk standard och europeisk lagstiftning, inte ska hålla på och köpa grejer från exempelvis Temu och Shein. Då ska man se till att köpa från plattformar som har sitt huvudsäte inom EU.

Anf. 146 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi har dagordningspunkt 9, Övriga frågor kvar. Det finns en rad övriga frågor, och jag ger ordet till civilministern om det är någon specifik fråga som ministern vill kommentera.

Anf. 147 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Nej, det är det inte, men jag finns som vanligt tillgänglig för frågor om det finns sådana.

Anf. 148 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag lämnar ordet fritt för nämndens ledamöter om det finns några frågor när det gäller informationspunkterna under Övriga frågor. Det verkar inte finnas några frågor, så då tackar vi civilministern med medarbetare för den här gången i EU-nämnden och önskar er en fortsatt trevlig dag!

Anf. 149 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD):

Jag önskar detsamma och tackar för en aktiv och engagerad EU-nämnd i dag. Det är alltid roligt, tycker jag!

§ 7 Transport-, telekommunikations- och energifrågor
Infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 5 juni 2025
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 4–5 december 2025

Anf. 150 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag lämnar över ordförandeklubban till ordföranden, som nu är tillbaka.

Anf. 151 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson med medarbetare hjärtligt välkomna. Vi ska prata om transport, och vi börjar med en återrapport.

Anf. 152 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS
CARLSON (KD):

Herr ordförande! När det inledningsvis gäller återrapporteringen från tidigare möten träffades transportministrarna vid det senaste rådsmötet, som hölls i Luxemburg den 5 juni i somras. Ni har ju fått en skriftlig rapport från det mötet, och jag hänvisar till den, men jag svarar förstås gärna på frågor om det finns sådana.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Ingen önskar ordet, så vi tackar så mycket för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 3, Direktivet om ändring av rådets direktiv 96/53/EG om största tillåtna dimensioner och högsta tillåtna vikter för vissa vägfordon.

Anf. 154 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS
CARLSON (KD):

Herr ordförande! Den här punkten handlar om direktivet om fordons mått och vikt – mått och vikt-direktivet. Här föreslås rådet besluta om en allmän riktlinje som det danska ordförandeskapet presenterat. Förslaget till reviderat direktiv lades fram redan sommaren 2023. Syftet var att åstadkomma ytterligare harmonisering och stimulera den gröna omställningen.

Rådet har inte nått fram till att kunna besluta om en allmän riktlinje hittills. Det är främst för att flera medlemsstater invänt mot att utökade vikter har alltför negativ påverkan på infrastrukturen, även om de införs för att främja hållbara transporter. Detta är alltså deras bedömning.

Det danska ordförandeskapet har presenterat ett kompromissförslag som går längre än tidigare vad gäller att ta bort bestämmelser som kommissionen föreslagit om extra vikter för fossilfria fordon. Vidare föreslås att vissa utökade vikter för fossilfria fordon bara ska kunna nyttjas om fordonen i fråga kan övervakas digitalt för eventuella överlaster.

Ett par bestämmelser för att stimulera den gröna omställningen finns dock kvar i den allmänna riktlinjen. Exempelvis tillåts ledade utsläppsfria fordonskombinationer vara knappt en meter längre för att ge utrymme åt

den utsläppsfria tekniken. Dessutom tillåts fossilfria sexaxliga fordonskombinationer som drivs av nollutsläppsteknik väga två ton respektive fyra ton extra jämfört med dagens regler, beroende på i vilket sammanhang transporten utförs.

Sverige har i förhandlingarna tillsammans med våra grannländer fått igenom justeringar i texten som möjliggör att internationella transporter med längre och tyngre fordon mellan de nordiska länderna ska kunna fortsätta bedrivas som tidigare. Detta har förstås varit en viktig prioritering för Sverige. Europaparlamentet stöder också denna position i sin ståndpunkt som antogs i mars 2024, och regeringen avser därför att stödja ordförandeskapets förslag till allmän riktlinje.

Anf. 155 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Tack, ministern, för dragningen! Vi i Miljöpartiet är kritiska till de här ändringarna och vill anmäla en avvikande mening.

Om vi börjar med det som är positivt är det att det finns en viktbonus från 40 till 44 ton för ellastbilar för att ge incitament till detta, trots att elbilar med samma tyngd inte kan lasta lika mycket som diesellastbilar. Ökningen av normalstandarden som tillåts på diesellastbilar till 44 ton fram till 2035 tar dock bort effekten av detta incitament.

Vi menar att det utifrån många aspekter inte är försvarbart att öka antalet riktigt tunga lastbilar i EU. Det kommer med säkerhetsrisker och sannolikt mycket högre dödlighet vid olyckor. Det kommer också med ett stort vägslitage, som kommer att kosta väldigt mycket. Det finns en impact assessment som analyserar detta och som menar att det skulle kräva ytterligare 4,3 miljarder euro för att hantera det ökade underhållet och väganpassningarna. Det är ju också att skapa en inducerad efterfrågan, och man flyttar gods från järnväg till väg i ett läge där EU borde flytta gods från väg till järnväg.

Vi är också kritiska till att giganliners, alltså IMS-lastbilar som är 60 ton plus, ska tillåtas i EU och över landsgränser om båda länder tillåter dessa internt. Det skulle alltså betyda att om ett land tillåter detta internt måste man också tillåta det över gränserna, och man måste säkerställa att det är tillåtet att köra in på vägar mellan länderna. Om man har tillåtit IMS på en viss sträcka inne i landet måste det alltså också kopplas till den sträcka som leder till landsgränsen.

Jag håller kritiken sammanfattad i den längden.

Anf. 156 KADIR KASIRGA (S):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen!

Vi socialdemokrater står bakom att de nordiska transporterna med längre och tyngre fordon ska kunna fortsätta som i dag – det är bra. Det är viktigt för konkurrenskraften i svensk och nordisk industri för klimatet. Det har också funnits med i den linje vi drivit i Europaparlamentet.

Om vi samtidigt ska vara ärliga nu när vi tittar på handlingarna är det här en kompromiss, och den kompromissen innebär att stora delar av kommissionens ursprungliga förslag när det gäller gröna ambitioner har tagits bort. Man har bantat ned det ordentligt. Fokus har i stället hamnat nästan uteslutande på undantaget för Norden. Detta är viktigt för oss – ja, men omställningen i övriga EU riskerar att gå betydligt långsammare med den här kompromissen. Det är olyckligt.

2025/26:15
28 november

Vi tycker att EU behöver ett modernt och harmoniserat regelverk som gynnar intermodala och fossilfria transporter – inte ett lapptäcke som bromsar omställningen. Även de svenska åkeriföretagen lyfter själva att konkurrensen måste vara likvärdig och att vi bör driva på för en snabb teknikomställning. Det är väldigt viktigt.

Vi stöder därför riktlinjen, men vi har samtidigt en förväntan på regeringen om att regeringen i trepartsförhandlingarna ska arbeta för att åter höja den gröna ambitionsnivån även på EU-nivå. Det är viktigt.

Jag skulle vilja fråga hur regeringen tänker och vilken strategi regeringen har för att i de kommande trilogerna verka för att omställningen i övriga EU inte ska fördröjas – så att det inte uppstår ett läge där vi i Sverige och Norden kör på, medan resten av EU fastnar på en lägre ambitionsnivå.

Anf. 157 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, ministern, för redogörelsen!

Mycket av det jag tänkte fråga har det kanske redan frågats om. Jag vill ändå framföra att vi från Vänsterpartiet ser ett stort problem med att tyngre och längre fordon på väg kan ge en oönskad överflyttning av gods från järnväg till väg. Det är inte något vi önskar.

Det finns något positivt i att det blir möjligt att köra mer med elektrifierade fordon, som blir naturligt tyngre eftersom batterier tar plats och väger mycket. Det är också något som är bra för den svenska fordonsindustrin, som tillverkar elektrifierade lastbilar.

Jag vill instämma i frågan om vad vi kan göra för att Europa inte, på grund av dåliga vägar och broar, ska fortsätta att köra med smutsiga lastbilar utan i stället flytta över antingen till järnväg eller till elektrifierade fordon. Det är min fråga.

Anf. 158 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS

CARLSON (KD):

Herr ordförande! Det är lite olika inriktning på frågeställningarna här. Jag vill först slå fast att regeringen ser positivt på möjligheten att använda längre och tyngre fordon, att öka transporteffektiviteten och att därmed kunna lasta mer på fordon så att det blir färre lastbilar. Där uppfattar jag att Kadir Kasirga och jag har samma uppfattning, medan Miljöpartiet och Vänsterpartiet har en lite annan inriktning.

Om man ska se på detta isolerat kan man förstå diskutera varje fråga för sig, men jag tror att man behöver se det i sammanhanget att det, som EU-nämnden känner till, har pågått en diskussion om järnvägskapacitetsförordningen. Där var Sverige ensamt land att försvara möjligheten till gränsöverskridande transporter på järnväg.

Det är inte färdigt, men som har rapporterats har vi haft framgångar i att säkerställa gränsöverskridande transporter i järnvägskapacitetsförordningen. Om det hade blivit ett annat utfall, som flera medlemsstater i rådet ville ha, och det inte gått mer mot kommissionens och parlamentets inriktning att underlätta för gränsöverskridande transporter hade frågorna om vilket trafikslag man ska välja för godstransporter kommit i ett annat ljus.

Nu ser vi positiva tendenser när det gäller gränsöverskridande transporter på järnväg. Då tycker jag att frågan kommer tillbaka till lastbilstransporterna, där tyngre och längre fordon är ett sätt att främja

transporteffektivitet. Det kan också tas i beaktande att fordon som drivs av till exempel el och elbatterier väger lite mer och har lägre lastkapacitet, om man inte gör förändringar. Därför har Sverige bidragit mycket aktivt i förhandlingarna.

När det kommer till slitage och den delen handlar det mycket om axelvikter och hur man fördelar lasten. Det blir en ganska teknisk fråga, och där har jag själv i de olika bilaterala möten jag haft om frågan understrukt att den svenska fordonsindustrin kan fördela last och ta fram sätt att hantera påverkan på infrastrukturen på ett säkert och hållbart sätt så att man inte missar aspekten i den gröna omställningen, det vill säga att längre och tyngre ekipage kan tillåtas.

Det är viktigt att säga att den allmänna riktlinje som nu ligger på bordet tillgodoser vissa svenska intressen, inklusive att den gränsöverskridande trafiken med längre och tyngre fordon inom Norden fortsatt tillåts.

Trots att regeringen inte är nöjd med allt ser vi ett värde i att ha en allmän riktlinje och att en sådan kan nås. Det är till gagn för alla att förhandlingarna om rättsakten inte lämnas ohanterade över lång tid och skapar legala osäkerheter för länder och företag.

Det finns flera saker som vi inte har fått igenom i förhandlingarna; det kan jag vara ärlig med och säga. Jag instämmer i mycket av det som Kadir Kasirga lyfte upp här i EU-nämnden. Sverige har genomgående i förhandlingarna gett uttryck för att vi kan acceptera höjda bruttovikter för att kompensera fossilfria fordon för deras extra vikt, detta eftersom bruttovikten i sig sällan är ett problem för infrastrukturen, som jag var inne på. Det handlar om hur många axlar som vikten kan fördelas på.

I andra delar av Europa där man har kortare fordon blir även bruttovikterna en känslig fråga, och förslaget till allmän riktlinje går till stor del de länder till mötes som inte vill se några utökade vikter alls. Detta kan vi vara transparenta med och säga i EU-nämnden. Vi hade gärna sett att detta hade gått längre, men när vi såg att det fanns ett mycket starkt motstånd mot det var det viktigt att säkra att vi får på plats en allmän riktlinje som säkerställer de viktiga förutsättningar som finns för den svenska industrin i dag och att det här klargörs och inte lämnas obehandlat.

Det är dit vi har kommit, och det är den ståndpunkten och inriktningen som jag är här i dag för att samråda med EU-nämnden om.

Anf. 159 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag blev lite undrande när ministern sa att Vänsterpartiet har en annan ingång. Jag hade inte tänkt anmäla avvikande ståndpunkt i denna fråga, men då ministern sa att Vänsterpartiet har en annan ingång vill jag fråga ministern om han inte anser att det är bra att flytta över transporter till järnväg när så är möjligt och om ministern också då anser att det inte heller är bra att flytta över transporter till fossilfria fordon, det vill säga batteridrivna fordon, eftersom de då blir tyngre, vilket var det jag sa.

Jag vill veta vad i det jag sa som ministern inte kan instämma i, utifall att jag måste anmäla avvikande ståndpunkt.

Anf. 160 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD):

Det är att dra det jag sa väldigt långt. Jag uppfattar att den ingång som Kadir Kasirga gav uttryck för var att det är positivt att kunna ha längre och tyngre ekipage. Detta står inte i motsats till att frakta gods på järnväg. Precis som jag sa har det varit väldigt viktigt för Sverige att järnvägskapacitetsförordningen faller ut på ett sätt som underlättar godstransporter med järnväg i EU och att tågtidsplaneringen inte drivs av alltför många nationella intressen som motverkar gränsöverskridande transporter.

Jag ser alltså ingen skillnad i den delen, ordförande. Det som jag såg som en annan ingång var att Socialdemokraterna lyfte fram att det är positivt med tyngre och längre fordon därför att de underlättar transporteffektivitet. Detta uppfattade jag inte att Vänsterpartiet gav uttryck för.

När det gäller järnvägstransporter har regeringen agerat på ett påtagligt sätt för att gränsöverskridande transporter på järnväg ska underlättas, något som också är en viktig fråga för det svenska näringslivet.

Anf. 161 KADIR KASIRGA (S):

Mitt namn nämndes några gånger här. Det är viktigt för oss socialdemokrater att se helheten, alltså transportbranschen, transporter, kommunikationer och det intermodala. Det är väldigt viktigt. Det är järnvägen, sjöfarten, våra vägar och godstransporter.

Vi är positiva när det gäller tyngre godstransporter på lastbil. Det är också viktigt att komma ihåg att det är kapacitetsbrist på våra järnvägar. Man behöver göra stora investeringar för att bygga nya stambanor. Där tar vi tydlig ställning.

I det här ärendet, gällande svenska intressen och Norden, tycker vi att undantagen är bra, men vi hade såklart önskat att man hade tagit stafettpinnen även i övriga EU. Som jag sa i mitt första inlägg har ursprungsförslaget bantats ned och försenats, så det är kompromisställningstaganden.

Anf. 162 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag fortsätter att vara lite förvirrad. Som jag förstår det har Vänsterpartiet alltså en annan ingång därför att jag inte använde ordet "transporteffektivitet". Ministern lade alltså in en massa som var underförstått utifrån det jag sa eller snarare inte sa. Jag blir ärligt talat väldigt förvirrad.

Vänsterpartiet står bakom att tyngre fordon ska tillåtas. Vi tycker att det är viktigt att flytta över gods till transporter som är fossilfria, det vill säga en batteridrivna fordonsflotta. Vi tycker också att det är viktigt att Europa ser till att det flyttas över.

Jag vet inte riktigt om jag ska anmäla avvikande ståndpunkt eftersom jag faktiskt inte förstår vad vi tycker olika om.

Jag vill däremot vara tydlig med vi tycker att det är bättre att transporter sker med batteridrivna fordon och på järnväg än att de sker med stora och tunga dieseldrivna lastbilar. Detta innebär inte att vi säger att de ska förbjudas, för de kan behövas på vissa ställen tills en eldriven fordonsflotta har uppnåtts.

Tycker vi olika eller inte?

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Det låter onekligen som att det finns färre skillnader än man först skulle kunna tro, men vad säger statsrådet?

Anf. 164 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Jag vet inte om jag är rätt person att uttyda olika skillnader, men för att göra det tydligt: Förslaget innebär att vissa fossilfria fordon och fordonståg kan få väga mer för att kompensera för att batterierna gör dem tyngre. Jag tror att jag har sagt detta tidigare. Ett ledat fossilfritt fordonsekipage får dessutom vara 0,9 meter längre för att kompensera för att fossilfri teknik ofta tar extra utrymme.

Det var kanske bra att vi hade en diskussion för att klargöra att det inte finns så många avvikande ståndpunkter, men detta får förstås varje ledamot själv bedöma.

Jag vill också säga att vi kommer att fortsätta att vara en konstruktiv part i de fortsatta förhandlingarna om den här frågan. Där har vi gott hopp om att kunna få stöd från Europaparlamentet i för Sverige viktiga delar. Parlamentet antog sin position den 12 mars 2024 och har också varit positivt till de undantag vi har velat se för nordiska förhållanden.

Vi ser framför oss ett mycket konstruktivt och bra samarbete, vilket vi också har haft med svenska ledamöter i transportutskottet. Detta gäller inte minst den nämnda järnvägskapacitetsförordningen och Kadir Kasirgas partikamrat Johan Danielsson. Här finns viktiga svenska intressen att värna, och jag uppfattar att det finns en bred uppslutning bakom detta och det som jag har redogjort för här i EU-nämnden.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

När det gäller avvikande ståndpunkter brukar jag säga att man ska veta vad man ska säga åt statsrådet att säga annorlunda. Jag vet inte vad Ilona Szatmári Waldau säger, men även om ordvalen skiljer sig åt låter det som att kontentan är ungefär densamma, eller?

Anf. 166 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag undrade som sagt bara vad ministern menade var så avvikande med det jag sa.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Det låter som att vi nu har landat i att det inte var så stora skillnader trots allt.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkt anmäld från Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Trafiksäkerhetspaketet.

Anf. 168 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Denna dagordningspunkt handlar om kommissionens förslag till revidering av det så kallade trafiksäkerhetspaketet, eller besiktningspaketet, som det också har kallats. Här föreslås rådet besluta om en allmän riktlinje som det danska ordförandeskapet har presenterat.

Innehållsmässigt rör det sig om två förslag från kommissionen: ett förslag som ändrar direktiven om kontrollbesiktning respektive om vägkantskontroller och ett förslag till nytt direktiv om registreringsbevis. Förslagen presenterades den 24 april i år och har under det danska ordförandeskapet behandlats vid åtta möten i rådsarbetsgruppen för landtransporter.

Förhandlingarna har resulterat i att flera av de kontroller som i kommissionens ursprungliga förslag var obligatoriska nu i stället föreslås bli frivilliga eller tas bort helt och hållet. Detta beror på att många medlemsstater anför att nya kontroller riskerar att bli kostnadsdrivande.

Till exempel har kontroller av fordons utsläpp via så kallad remote sensing, eller fjärrmätning, blivit frivilligt för medlemsstaterna att införa. Dessutom har kravet på särskild miljökontroll för lätta lastbilar helt tagits bort ur bestämmelserna. I den allmänna riktlinjen ändras heller inte besiktningintervallerna för fordon som är äldre än tio år, vilket var kommissionens förslag.

Den allmänna riktlinjen innebär att kommissionens förslag om att möjliggöra för kontrollbesiktning att under vissa omständigheter utföras i ett annat EU-land utvidgas. I den allmänna riktlinjen anges att denna möjlighet ska finnas inte bara för personbilar utan även för lätta lastbilar.

Sverige har i förhandlingarna drivit att det är viktigt att förslagens kostnader står i proportion till samhällsnyttan.

När det gäller nya utsläppstester har Sverige i förhandlingarna stöttat ett införande av partikelantalsmätning för dieslbilar inom hela EU. Det är rimligt att den här typen av kontroller införs harmoniserat inom EU med tydlighet om vilka metoder som ska gälla.

Sverige har även verkat för att kontroll av utsläpp av kväveoxider ska kunna ske under förutsättning att det verifierats att det funkar i kallare klimat samt att medlemsstaterna ska ges tydligt inflytande över utformningen av bestämmelserna. Förslaget till allmän riktlinje innebär att detaljerade regler för tester av kväveoxider ska tas fram i genomförandeakter.

Vad gäller direktivet om registreringsbevis har Sverige tillsammans med flera andra medlemsstater drivit och fått gehör för att informationsutbyte mellan medlemsstater måste kunna ske med de befintliga systemen för detta och inte kräva kostsamma investeringar i nya system.

Sammantaget föreslår regeringen att Sverige stöder förslaget till allmän riktlinje eftersom den anpassar reglerna om fordonsbesiktning till dagens teknik och bedöms balansera kostnader och samhällsnytta.

Anf. 169 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tackar för föredragningen från ministern.

Miljöpartiet vill anmäla en avvikande ståndpunkt i detta eftersom den här kompromissen innebär en längre genomförandetid när det gäller utsläppsmätningen än i kommissionens ursprungliga förslag.

Vad gäller NO_x i diesel går man från två år efter antagandet av direktivet till fyra år efter antagandet av genomförandeakten, och det ska tas fram senast två år efter antagandet av direktivet. Därmed förstår jag det som att det tar cirka sex år efter antagandet, och det är vi kritiska till. Vi

vill att det här ska komma på plats så snart som möjligt och vara så verkningsfullt och träffsäkert som möjligt.

När det gäller NO_x i bensin är det samma sak, men tillägget i genomförandeakten är att detta ska vara frivilligt. Också det är vi kritiska till.

Vad gäller partiklar i diesel skjuts det upp från två till tre år, samma sak för partiklar i bensin.

Jag tror att jag kan stanna där. Vi hade helt enkelt velat att man inte sköt på implementeringen.

Anf. 170 KADIR KASIRGA (S):

Herr ordförande! Tack till statsrådet för redogörelsen!

Den här kompromissen, som regeringen vill stödja, innebär en påtaglig ambitionssänkning jämfört med det ursprungliga förslaget från kommissionen. Det gäller trafiksäkerheten men också miljökontrollen. Det framgår också i den kommenterade dagordningen, som vi har framför oss.

Flera av kontrollpunkterna har man gjort frivilliga. Ursprungligen var det ett krav, men här har det skett en kompromiss så att det har blivit frivilligt.

Fjärrmätningen blir frivillig. Införandet av kväveoxidmätning förskjuts, som Rebecka Le Moine nämnde, från två år till i praktiken minst sex år.

När det gäller besiktning av äldre fordon och utsläppsmätning av lätta lastbilar har det också skett försämringar.

Det här ställningstagandet är problematiskt, för Sverige har legat i topp när det gäller trafiksäkerhetsarbete. Vi har också haft väldigt höga krav i de här frågorna, så att regeringen nu stöder en linje som sänker ambitionerna jämfört med kommissionens ursprungliga förslag är lite oroande. Jag hade förväntat mig att regeringen skulle vara mer pådrivande i frågan.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:

Är det en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna?

Anf. 172 KADIR KASIRGA (S):

Ja, vi ansluter oss till Miljöpartiets avvikande ståndpunkt.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:

Vänsterpartiet ansluter sig också till den.

Anf. 174 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS

CARLSON (KD):

Ordförande! När det gäller mätning av kväveoxider, så kallade NO_x, är det en helt ny metod. Det är viktigt att det kan verifieras att detta fungerar i kallare klimat. Där har vi ännu inte svart på vitt på bordet. Att införa detta utan att veta att det verifierat fungerar i nordiska förhållanden menar jag vore att gå lite för snabbt fram. Det är viktigt att vi har underlag för att detta inte leder till oväntade effekter, till exempel att ett fordon som lever upp till kraven i södra Europa inte gör det i norra Europa. Därför och med tanke på att det här är helt nya metoder som behöver verifieras är det

2025/26:15
28 november

rimligt att detta införs med rimliga tidsvillkor. Det står förstås ledamöterna fritt att inte instämma i det, men regeringen tycker att det är en rimlig ståndpunkt vad gäller just kväveoxider.

När det gäller de förslag som ligger i kompromissen är det en ambitionshöjning. Det införs ju kontroller som i dag inte finns, så detta är ett steg framåt i arbetet vad gäller både miljökontroll och trafiksäkerhet.

När det gäller partikelantalsmätning har Sverige kunnat stödja den nya metoden för dieslbilar. Att det införs på ett harmoniserat sätt inom EU så att det inte blir olikheter är också viktigt, som vi ser det, för att det här ska kunna genomföras på ett så effektivt och bra sätt som möjligt. Det är också det som är en del i förslaget till allmän riktlinje, och det bedöms vara positivt för luftkvaliteten.

Ordförande! När det gäller fjärrmätning, som också kommenterades, är kommissionens förslag att övervaka 30 procent av trafiken med fjärrmätning av utsläpp. Många medlemsstater har haft starka invändningar mot detta, både mot mängden kontroller och mot metoden i fråga. Den allmänna riktlinjen innehåller inget krav på att en medlemsstat ska använda sig av fjärrmätning, men det har funnits ett mycket starkt motstånd bland medlemsstaterna mot den här nya metoden med övervakning med fjärrmätning. Det är bakgrunden till den delen.

Jag vill avsluta med att säga att det arbete som Sverige har bedrivit kring trafiksäkerhet, där vi har en ledartröja både i EU och globalt, inte förminskas med det här förslaget i det här samrådet. Vi bedriver ett mycket aktivt trafiksäkerhetsarbete på en mängd olika områden; det vill jag vara tydlig med.

Anf. 175 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt anmäld från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Så till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Finns det något att säga där?

Anf. 176 Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS

CARLSON (KD):

Ordförande! Ja, det är en ganska lång lista med övriga frågor. Jag tänkte nämna den punkt som Sverige har anmält till dagordningen.

Under den här punkten avser jag att informera mina ministerkollegor om arbetet med att stötta Ukraina på transportområdet inom ramen för den stödfunktion som etablerats inom ITF, International Transport Forum. Den heter Common Interest Group for Ukraine.

Under den här punkten avser jag att bjuda in mina ministerkollegor till ett nytt högnivåmöte, det fjärde i raden. Det kommer att hållas i Stockholm i februari nästa år. Det blir då aktuellt att ta ett nytt steg för den här stödfunktionen, Common Interest Group for Ukraine, som förkortas CIG4U. Det vi kommer att presentera då är att etablera en finansieringsmekanism som kan kanalisera donationer från staterna via bistånd till av Ukraina prioriterade insatser för återuppbyggnad eller utveckling av transportsystemet i Ukraina.

Sverige har tillsammans med Litauen, Kanada och Ukraina tagit initiativ och är co-chairs i den styrgrupp som leder det här arbetet. Vi avser att ingå en deklaration om etableringen av finansieringsmekanismen, och

övriga likasinnade stater kommer att erbjudas att ansluta sig till den här hjälpplattformen.

Vi kommer att underteckna deklarationen i anslutning till rådsrådet i Bryssel nästa vecka och både informera kollegorna om detta och bjuda in till högnivåmötet här i Stockholm i februari nästa år.

Det här vill jag lyfta fram särskilt. Jag kommer förstås att informera trafikutskottet särskilt när vi kommer närmare högnivåmötet, men jag har redan informerat om det arbete som vi genomför och har hållit på med under hela mandatperioden på transportområdet.

Ukraina får återkommande attacker mot sig på transportområdet, men transporterna och infrastrukturen är avgörande för att upprätthålla grundläggande funktioner i samhället och för att evakuera skadade från fronten med de evakueringsståg som har räddat över 100 000 liv. Jag har själv varit på plats och sett detta med egna ögon.

Jag tror att det är stor uppslutning i Sverige kring att fortsätta, inte bara över partigränserna utan också i det svenska samhället. Vi hade besök här av en ukrainsk delegation för bara några veckor sedan, och representanter för Trafikverket och den ukrainska järnvägen undertecknade ett letter of intent för fördjupat samarbete i den delen. Det kommer också att bli relevant att ta upp när vi möts här inför högnivåmötet i februari. Det kommer jag att informera om på rådsrådet nu i Bryssel. Jag ville gärna informera er om det också när jag hade chansen.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för informationen.

Vi tackar också statsrådet med medarbetare för närvaron vid dagens sammanträde, och vi önskar dem lycka till på rådsrådet och trevlig helg när det blir dags.

2025/26:15
28 november

Innehållsförteckning

§ 1 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och

sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	2
Anf. 7 ANNA VIKSTRÖM (S).....	2
Anf. 8 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	2
Anf. 9 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	2
Anf. 10 Ämnessakkunniga CHARLOTTE ASKER- HAGELBERG	3
Anf. 11 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	3
Anf. 12 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	3
Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 14 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	3
Anf. 15 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	4
Anf. 17 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 18 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	4
Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 20 ANNA VIKSTRÖM (S).....	4
Anf. 21 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	5
Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 23 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	5

§ 2 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och

sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor	6
Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 25 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	6
Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 27 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	6
Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 29 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	7
Anf. 30 SERKAN KÖSE (S).....	7
Anf. 31 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	8
Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 33 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	8
Anf. 34 ANNA LASSES (C).....	9
Anf. 35 SERKAN KÖSE (S).....	9
Anf. 36 REBECKA LE MOINE (MP).....	9
Anf. 37 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	9
Anf. 38 Departementsrådet MARIA WESTMAN- CLÉMENT	10
Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 40 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	10
Anf. 41 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	10
Anf. 42 MARKUS KALLIFATIDES (S)	11

Anf. 43 REBECKA LE MOINE (MP).....	11	2025/26:15
Anf. 44 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	11	28 november
Anf. 45 ANNA VIKSTRÖM (S).....	11	
Anf. 46 REBECKA LE MOINE (MP).....	12	
Anf. 47 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	12	
Anf. 48 SERKAN KÖSE (S).....	12	
Anf. 49 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	12	
Anf. 50 MARKUS KALLIFATIDES (S)	12	
Anf. 51 VICE ORDFÖRANDEN	12	
Anf. 52 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	13	
Anf. 53 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	13	
Anf. 54 MARKUS KALLIFATIDES (S)	14	
Anf. 55 VICE ORDFÖRANDEN	15	
Anf. 56 REBECKA LE MOINE (MP).....	15	
Anf. 57 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	15	
Anf. 58 Departementssekreterare PETTER TROEDSSON	16	
Anf. 59 VICE ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 60 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	16	
Anf. 61 VICE ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 62 MARKUS KALLIFATIDES (S)	16	
Anf. 63 VICE ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 64 REBECKA LE MOINE (MP).....	16	
Anf. 65 VICE ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 66 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	16	
Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 68 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	17	
Anf. 69 VICE ORDFÖRANDEN	17	
Anf. 70 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	17	
Anf. 71 VICE ORDFÖRANDEN	17	
Anf. 72 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	17	
Anf. 73 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 74 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	18	
Anf. 75 VICE ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 76 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	18	
Anf. 77 VICE ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 78 Arbetsmarknadsminister JOHAN BRITZ (L).....	19	

§ 3 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och

sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor	20
Anf. 79 VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 80 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	20
Anf. 81 VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 82 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	20
Anf. 83 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	21
Anf. 84 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	22
Anf. 85 VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 86 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	22
Anf. 87 REBECKA LE MOINE (MP).....	22
Anf. 88 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	22
Anf. 89 VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 90 Statssekreterare MINNA LJUNGGREN	23
Anf. 91 VICE ORDFÖRANDEN	23

§ 4 Sysselsättningsfrågor, socialpolitiska frågor, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor	24
Anf. 92 VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 93 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M)	24
Anf. 94 VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 95 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M)	25
Anf. 96 VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 97 Äldre- och socialförsäkringsminister ANNA TENJE (M)	25
Anf. 98 VICE ORDFÖRANDEN	25
§ 5 Utrikesfrågor – försvar	26
Anf. 99 VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 100 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	26
Anf. 101 VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 102 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	26
Anf. 103 MARKUS SELIN (S)	27
Anf. 104 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	28
Anf. 105 VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 106 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	29
Anf. 107 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	30
Anf. 108 MARKUS SELIN (S)	30
Anf. 109 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	31
Anf. 110 VICE ORDFÖRANDEN	32
Anf. 111 Försvarsminister PÅL JONSON (M)	33
Anf. 112 VICE ORDFÖRANDEN	33
§ 6 Transport-, telekommunikations- och energifrågor	34
Anf. 113 VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 114 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	34
Anf. 115 VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 116 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	34
Anf. 117 VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 118 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	34
Anf. 119 REBECKA LE MOINE (MP)	35
Anf. 120 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	35
Anf. 121 REBECKA LE MOINE (MP)	35
Anf. 122 VICE ORDFÖRANDEN	36
Anf. 123 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	36
Anf. 124 VICE ORDFÖRANDEN	36
Anf. 125 REBECKA LE MOINE (MP)	36
Anf. 126 VICE ORDFÖRANDEN	36
Anf. 127 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	36
Anf. 128 ANNA LASSES (C)	37
Anf. 129 KADIR KASIRGA (S)	37
Anf. 130 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	38
Anf. 131 VICE ORDFÖRANDEN	38
Anf. 132 Civilminister ERIK SLOTTNER (KD)	38
Anf. 133 AIDA BIRINXHIKU (S)	39
Anf. 134 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	40

Anf. 135	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	40
Anf. 136	VICE ORDFÖRANDEN	40
Anf. 137	KADIR KASIRGA (S).....	40
Anf. 138	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	40
Anf. 139	VICE ORDFÖRANDEN	41
Anf. 140	KADIR KASIRGA (S).....	41
Anf. 141	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	41
Anf. 142	VICE ORDFÖRANDEN	41
Anf. 143	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	41
Anf. 144	KADIR KASIRGA (S).....	42
Anf. 145	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	43
Anf. 146	VICE ORDFÖRANDEN	43
Anf. 147	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	43
Anf. 148	VICE ORDFÖRANDEN	43
Anf. 149	Civilminister ERIK SLOTTNER (KD).....	43
§ 7	Transport-, telekommunikations- och energifrågor	44
Anf. 150	VICE ORDFÖRANDEN	44
Anf. 151	ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 152	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	44
Anf. 153	ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 154	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	44
Anf. 155	REBECKA LE MOINE (MP).....	45
Anf. 156	KADIR KASIRGA (S).....	45
Anf. 157	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	46
Anf. 158	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	46
Anf. 159	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	47
Anf. 160	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	47
Anf. 161	KADIR KASIRGA (S).....	48
Anf. 162	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	48
Anf. 163	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 164	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	49
Anf. 165	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 166	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	49
Anf. 167	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 168	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	49
Anf. 169	REBECKA LE MOINE (MP).....	50
Anf. 170	KADIR KASIRGA (S).....	51
Anf. 171	ORDFÖRANDEN.....	51
Anf. 172	KADIR KASIRGA (S).....	51
Anf. 173	ORDFÖRANDEN.....	51
Anf. 174	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	51
Anf. 175	ORDFÖRANDEN.....	52
Anf. 176	Infrastruktur- och bostadsminister ANDREAS CARLSON (KD)	52

2025/26:15
28 november

Anf. 177 ORDFÖRANDEN.....53